БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС- эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 149 (6584)
июлиин 29
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Сэсэн мэргэн Ленинэй, Ленинэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ агуу ехэ Сталинай ба тэдэнэй соратнигуудай хүтэлбэреэр ябажа байлдаануудта хатуужаһан манай Коммунистическэ парти хадаа мүнөө коммунизм байгуулжа байгаа советскэ общественные ударидагша, хүтэлбэрилэгшэ ба жолоодогшо хүсэн мүн.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр КИМ ИР СЕНДЭ

Эблэрэлгын баталагдаһан тухай мэдээсэлые бүхы советскэ арад гүн ехээр һайшаана, эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэлгэ болбол героическа корейскэ арадай ба Хитадай арадай эрэлхэг зоригто һайндуратанай агууехэ илалта мүн гэжэ тэрэ тоолоно.

Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээн тиихэтээ хамта эб найрамдалай ба демократиин бүхы лагериин ехэ илалта мүн.

Корейскэ гүрэнэй национальна нэгэдэлые һэргээн байгуулха зорилгонууд, мүн тэрээнтэй хамта корейскэ арадта баадхагдаһан дайнай үедэ һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээн бодхоохо зорилгонууд дайнай зогсоогдоһонтой дашарамдан корейскэ арадай үмэнэ табигдана.

СССР-эй Правительство хадаа эдэ ехэнүүд ба хойшолуулашагүй зорилгонуудые шиидхэлгэдэ амжалтануудые туйлахыень Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Правительствода хүсэнэ, амгалан ажабайдалаа түбхинүүлхэ, Эхэ оронойнгоо сүлөөгэй ба бэсэ даанхай байдалай түлөө шуһа адхаралгын дайгаар үүдхэгдэһэн хүшэр хүндэ хойшолонгуудые зайсуулгадань зобожо тулиһан корейскэ арадта али бүхы туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. МАЛЕНКОВ.

Москва, 1953 оной июлиин 27.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство нүхэр ЛИ ДОН ГЕНДЭ

Эблэрэлгые баталалга ба корейскэ арадта баадхагдаһан дайе дүүргэлгэ хадаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Хитадай арадай шэн зоригто һайндуратанай ехэ илалта, тэрээнтэй хамта дэлхэйн демократическа лагериин тон ехэ амжалта мүн.

Өөрынгөө бэеэ дааха байдалые ба эрхэ сүлөөе хамгаалан, ехэ гарза хохидолдо ороһон героическа корейскэ арад Эхэ оронойнгоо нэгэдэлые һэргээн байгуулха зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, һандаргагдаһан городууд болон тосхонуудые һэргээн бодхоолгодо, оронойнгоо арадай ажахые дэбжүүлгэдэ мүнөө эхилэн орожо шадаха байна.

Энэ бүхы юумые бэелүүлхэдэнь корейскэ арадта Советскэ Союзай ба демократическа бусад оронуудай эдэбхитэй дэмжэлгэ ба туһаламжа хангагданхай.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. МОЛОТОВ.

Москва, 1953 оной июлиин 27.

Коммунистическэ парти—советскэ арадай илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша мүн

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл (1903—1953)» гэһэн Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитедэй Пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай Институдай тезисүүд мүнөөдэр «Правдада» толилогдобо.

1903 оной июлиин 30-да нээгдэһэн РСДРП-гэй Хоёрдохи съезд дээрэ байгуулагдаһанһаа хойшо манай партиин табин жэл соо ябажа ерэһэн героическа замынь энэ документ дотор тобшоор харуулагдана. Хоёрдохи съезд дээрэ хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы, революционно марксистска партиин, II Интернационалай социал-демократическа партинуудһаа принципиальна ёһоор илгардаг, шэнэ түхэлэй партиин эхин табигдаа һэн. «Большевизм болбол,—гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн, — политическэ ухаан бодолой течени, политическэ парти боложо 1903 онһоо хойшо оршожо байна».

Росси дотор революционно пролетарска парти байгуулхын түлөө агуу ехэ Ленинэй хэһэн үнэхөөрөө асари ехэ тэмсэл Хоёрдохи съезд дээрэ амжалтаар түгэсөө һэн гэжэ тезисүүд дотор заагдана. Олон жэлэй турша дотор, үнгэрһэн зуун жэлэй ерээд онуудһаа эхилэн, В. И. Ленин, Маркс ба Энгельсын һургаалые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ боложо, марксизмые түүхын шэнэ условинуудта творческоор хүгжөөһэн, марксизмын элитэ ба нюуса дайсадта эсэргүүгээр, хүдэлмэришэдэй хүдэлөөндэхи оппортунизмын элдэб бүхы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүүгээр революционно марксизмын туг доро пролетариадай хүсые эмхидхэхын түлөө хайра гамгүй тэмсэл хэһэн байна.

Агууехэ Ленин пролетариадай хүтэлбэрилхы организаци болоһон, хүдэлмэришэн ангиин гарта гол зэбсэгынь болоһон парти тухай һургаалые марксизмын түүхэ дотор анха түрүүн зохёоһон байна, дурсагдагша зэбсэггүйгөөр пролетариадай диктатурын түлөө, тиихэдэ манай саг үедэ — коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдээ илалта туйлахын аргагүй. Парти болбол хүдэлмэришэн ангиин түрүү, эмхидхэгдэмэл отряд мүн, тэрэ хадаа марксистска теоре́ор, обществын хүгжэлтын хуули ёһонуудые, ангиин тэмсэлэй хуули ёһонуудые мэдэлгээр, революционно хүдэлөөнэй дүй дүршэлөөр зэбсэгжэнхэй.

Большевистскэ парти болбол манай арадые 1917 оной Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтада асараа, пролетариадай диктатурые эмхидхээ, манай Эхэ ороной олон миллион ниитэ ажалшадые ушар ёһоёо мэдэхэ түүхэтэ зохёон байгуулгада бодхоогоо, социалистическэ общество байгуулгые хангаа, советскэ арадые урагшань, коммунизм тээшэ этигэлтэйгээр хүтэлбэрилжэ ябана.

Коммунистическэ партиин агууехэ байгуулагша ба сэсэн мэргэн вождь Ленинэй нэрэ манай партиин бүхы түүхэтэй, дэлхэй дээрэ анха түрүүн тогтоһон социалистическэ гүрэнэй—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай бии бололготой ба хүгжэлтэтэй таһаршагүй холбоотой. Ленинэй нэрэ болбол эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө, арадуудай ерээдүйн һаруул һайхан байдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы дэлхэйн ажалшадай тугынь болонхой.

Коммунистнуудай парти өөрынгөө ажал-ябуулгын түрүүшын үеһөө эхилэн ажалшан арадай эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай түлөө тэмсэлэй тугые аяар дээшэнь үргөө һэн. Тэрэ хадаа энэ тугые ородой гурбан революцинуудай шуурган дундуур намилзуулан гараа. Парти помещигүүдтэй, капиталистнуудтай, кулагуудтай, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн доторхи тэдээнэй агентуратай — эсернүүдтэй, меньшевигүүдтэй, анархистнуудтай, буржуазна националистнуудтай хэгдэһэн эрид шанга тэмсэл дундуур бэхижэһэн ба хатуужаһан байна. Ленинизмын тугые дээрэ үргэн, өөрынгөө зэргэнүүдэй булад бата нэгэдэлые хамгаалан, манай парти болбол хүдэлмэришэн ангиие ленинскэ замһаа халяаха гэжэ һэдэһэн урбагшад ба капитулянтнуудые — троцкистнууд, бухаринецууд болон национал-уклонистнуудые бута сохёо.

Коммунистическэ парти Центральна Комитедэй хүтэлбэрээр арадай дайсадтай хэгдэһэн тэмсэл дундуур ленинизмые аршалан хамгаалжа, манай орон дотор социализм байгуулгын шууд сэхэ хараа шугам баримталһан байна. Дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй туршада советскэ арад туйлай ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан, оронии социалистическэ индустриализацилгын ба хүдөө ажахые коллективизацилгын талаар партиин зохёоһон түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Энэ түсэбые бэелүүлһэнэй эсэстэ манай Эхэ орон урагшаа туйлай ехэ дабшалта хэжэ, урдань гээгдэнги аграрна орон байһанаа индустриально-колхозно социалистическэ хүсэн түгэлдэр гүрэн болоо. Манай орон дотор мүлжэгшэ ангинууд эсэслэн усадхагдаһан, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал хэтэдээ үгы хэгдэһэн байна. Советскэ арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр түүхэ дотор анха түрүүлэн общественнэ шэнэ байгуулалта—социализм байгуулаа. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр олонациональна социалистическэ хүсэтэ гүрэн— Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз байгуулагдаа.

Советскэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтын дабагдашагүй бата мүнхэ хүсэниинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ эли тодоор харагдаа. Коммунистическэ парти фашистска булимтарагшадта эсэргүү бүгэдэ-арадай тэмсэлэй зоригжуулагшань ба эмхидхэгшэнь байжа, советскэ арадые бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтада асараа. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада СССР-эй ажалшад Коммунистическэ партяар зоригжуулагдан ба эмхидхэгдэн, манай орондо дайнай хэһэн хүндэ шархануудые үзэгдөөгүй богони болзор соо үгы хэжэ, социалистическэ экономико, техникэ болон культурын бүхы һалбаринуудые һэргээн бодхоогоод, урагшань дабшуулаа.

1952 оной октябрьда болоһон Коммунистическэ партиин XIX съезд советскэ арадай тэмсэлэй ба илалтануудай жабхаланта ехэ дүнгүүдые гаргажа, манай ороной саашадаа урагшаа дабшаха программые хараалһан байна.

Мүнөө Коммунистическэ парти коммунизм байгуулгын, олонациональна социалистическэ гүрэниие саашадань бэхижүүлгын, промышленность болон хүдөө ажахые саашадань хүсэтэйгөөр дэбжүүлгын, бүхы советскэ хүнүүдэй ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе таһалгаряагүйгөөр дээшэлүүлгын шухалын шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна.

Дотоодын политикын талаар парти болбол советскэ хүнүүдэй хододоо ургажа байгаа хэрэглэмжэнүүдые шадаалһаа гүйсэд хангаха тухай эсэшэгүй анхарал оролдолго саашадаашье гаргалгые өөрынгөө шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тоолоно. Советскэ хүнэй зол жаргалай тулада, бүхы советскэ арадай һалбаран мандахын тулада анхарал оролдолго хадаа манай партиин хуулинь болонхой. Гадаадын политикын талаар парти болбол эб найрамдал сахин хамгаалгын ба батажуулгын политикые, бүхы оронуудтай харилсалгын ба бэе бэеынгээ интересүүдые сахилгын принципүүд дээрэ тэдэнэртэй ажал-хэрэгэй холбоо барисаа бэхижүүлгын политикые саашадаашье шууд сэхээр баримталха байна.

Парти болбол эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэн түгэс лагериие саашадань бэхижүүлхэ, агууехэ хитад арадтай, арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшадтай советскэ арадай хани барисаае ба нэгэн һаналтай байлгые саашань бэхижүүлхэ хэрэгые шухалын шухала зорилго гэжэ тоолоно.

Арад ниитын вождь ба эмхидхэгшэ үүргэеэ Коммунистическэ партиин амжалтатайгаар дүүргэдэг ушар гэбэл, энэ хадаа үзэл сурталай бата нэгэдэлэй, ябуулгануудай ба журамай бата нэгэдэлэй эмхидэн жагсаһан нэгэн адли үзэл бодолтоной— коммунистнуудай дайшалхы союз мүн. Коммунистическэ партиин бүхы ажал-ябуулгань арадта, ажалшадай революционно эршэ зоригто гүн ехэ этигэлээр нэбтэрэнхэй байдаг. Арадтай таһаршагүй холбоо барисаатай байдаг туладаа парти хүсэтэй. Партиие тойрожо нигтаар эмхидэн жагсадаг туладаа арад хүсэтэй. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри болбол советскэ байгуулалтын ба манай арадай бүхы амжалтануудай бата бэхи ба хэлбэришэгүй байлгын шиидхэхы услови мүн.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл соохи түүхэнь Ленинэй зохёоһон партийна хүтэлбэриин принципүүдэй ба партийна ажабайдалай гуримай тон шухала удхашанартайе харуулаа. Партийна байгуулалтын эдэ хуули ёһонуудые бодото дээрэнь сэхэ шууд бэелүүлхэ, партийна хүтэлбэриин дээдэ принцип—коллективнээр хүтэлбэрилхэ ябадалые, партиин Уставай эрилтэнүүдые нарин шангаар сахиха ёһотой гэжэ парти һургана. Марксистско-ленинскэ теориин научна үндэһэ һуурида ба хүтэлбэрилхы кадрнуудай үргэн ехэ үүсхэлдэ түшэглэдэг Центральна Комитедэй коллективнэ дүй дүршэл, коллективнэ сэсэн ухаан хадаа партиие ба ороноо зүбөөр хүтэлбэрилхэ хэрэг, партиин зэргэнүүдэй бата нэгэдэл ба нигта эмхидхэл хангадаг, манай орон дотор коммунистическэ байгуулалта амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга хангадаг гэжэ парти тоолоно.

Коммунистнуудые марксистско-ленинскэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ парти онсо анхарал хандуулна. Марксистско-ленинскэ теори хадаа догма бэшэ, харин ажал хэрэгэй хүтэлбэри мүн. Иимэһээ парти болбол марксизм-ленинизмын творческо шэнжые ойлгохыень, зарим найруулганууд ба цитатануудые сээжэлдэхэ бэшэ, харин хамагые илагша ба дэлхэйе шэнэдхэн хубилгагша Маркс — Энгельс — Ленин—Сталинай революционно һургаалай гол удхые үнэнөөр ойлгожо абахыень коммунистнуудһаа эринэ.

Ажалшадые советскэ патриотизмын үзэл бодолтойгоор ба СССР-эй арадуудай бата хани барисаа мандуулха үзэл бодолтойгоор, пролетарска интернационализм ба бүхы оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй холбоо барисаа байгуулха үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ ябадалые парти өөрынгөө арюун нангин уялга гэжэ тоолоно.

РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын нээгдэһэн үдэрһөө хойшо табин жэлэй ойе угтажа байха зуураа, манай партийна организацинууд «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл (1903 — 1953)» гэһэн документые шудалха талаар пропагандистска хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой. Обкомууд, крайкомууд ба союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд болбол РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын табин жэлэй ой тухай лекцинүүд, элидхэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые партийна активууд дээгүүр, партийна эхин организацинуудай суглаанууд дээгүүр үнгэргэхэ ёһотой. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти баатар тэмсэлэй, хэсүү шалгалтануудай ба бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудай табин жэлэй алдарта замаар ябажа ерээ. Гениальна Ленинэй, Ленинэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталинай, тэдээнэй соратнигуудай хүтэлбэреэр ябажа, байлдаанууд дундуур хатуужаһан манай Коммунистическэ парти мүнөө коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын ударидагша, хүтэлбэрилэгшэ ба жолоодогшо хүсэн мүн.

Коммунистическэ партиин бүхы түүхэнь марксизм-ленинизмын агуу-ехэ, хамагые илагша һургаалай илалта мүн. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин тон баян дүй дүршэлынь обществые революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэлдэнь бүхы оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудта зоригжуулхы жэшээ боложо үгэнэ.

Ленинизмын туг доро, коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын түгэс илалта тээшэ дабшая!

(«Правдын» июлиин 26-най түрүү бэшэг).

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэлэй ойн урда тээ

МОСКВА

Москвагай ажалшад «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл (1903—1953)» гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс — Ленин — Сталинай Институдай газетэнүүдтэ толилогдоһон тезисүүдтэй танилсажа, гүн ехээр һонирхоно.

Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүд столицын предприятинуудта, эмхи зургаануудта болобо, олохон библиотекэнүүдтэ выставкэнүүд эмхидхэгдээ.

«Динамо» заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад июлиин 27-до тезисүүдые ехэ анхаралтайгаар сонособо. Цехүүдтэ ба таһагуудта энэ документые уншажа үргэлжэлһөөр.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ «Трехгорная мануфактура» комбинадай цехүүдтэ тезисүүдые уншалга ба хөөрэлдөөнүүд политическэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр боложо үнгэрөө. Комбинадай үнинэй кадрова хүдэлмэришэ, коммунистка Агриппина Петровна Жарова иигэжэ хэлэнэ:

—Манай Коммунистическэ партиин 50 жэлэй ойе баяртайгаар ба омогорхолтойгоор тэмдэглэнэбди. Манай инаг, түрэл энэ парти советскэ арадые сэсэглэн һалбарһан зол жаргалта ажабайдалда асараа. Ямаршье һаадуудһаа бидэнэр айнагүйбди, ушарынь Советскэ Союзай Коммунистическэ парти улам һаруул һайхан ерээдүйдэ — коммунизмда маниие сэхэ хүтэлэн ябана гэжэ мэдэнэбди.

Столицын «Красный пролетарий» гэжэ заводой станок бүтээгшэд ба Владимир Ильичын нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй 50 жэлэй ой тухай тезисүүдые ехэ анхаралтайгаар сонособо. Тус предприятинуудай цехүүдтэ энэ документые уншажа байна.

КПСС-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ Москвада гүрэнэй түүхын библиотекэ соо нээгдэбэ. Выставкын материалнууд XIX зуун жэлэй эсэстэ ба XX зуун жэлэй эхеэр Россидахи революционно хүдэлөөнэй ургалтые харуулна, партийна хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ, тэдэниие марксистска программатай пролетарска дайшалхы парти болгон нигтаруулан жагсааха хэрэгтэ «Искра» гэжэ ленинскэ газетын удхашанар тухай хэлэнэ. В. И. Ленинэй зохёолнууд витринэнүүдтэ харагдана. РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын материалнууд — хүнүүдэй хэлэһэн үгэнүүд, резолюцинууд эндэ табигданхай. Съездэ өөһэдынгөө делегадуудые ороной ямар городуудһаа РСДРП-гэй партийна организацинуудай эльгээһэниие харуулһан карта ехэ һонирхолтой юм. «Коммунистическэ парти—коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша хүсэн мүн» гэһэн темэдэ выставкын түгэсхэлэй раздел зорюулагдаба.

ЛЕНИНГРАД

Ленинградай хүдэлмэришэд, албахаагшад, бүхы ажалшад хадаа «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл (1903—1953)» гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй Пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай Институдай тезисүүдые ехээр һонирхоно.

Мүнөөдэр үдын забһарлалгын үедэ Кировскэ заводто, «Скороход» гэжэ гуталай фабрикада, «Рабочий» гэжэ ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада, «Красный выборжец» гэжэ заводто, мүн городой бусад предприятинууд дээрэ тезисүүдые уншалга болоо. РСДРП-гэй Хоёрдохи съезд дээрэ байгуулагдаһан сагһаа хойшо 50 жэлэй турша дотор Коммунистическэ партиин ябажа гараһан баатарлиг зам эдэ тезисүүд дотор хуряангыгаар харуулагдана.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна музейн Ленинградска филиалда мүнөөдэр хүн олон байгаа. Городой ажалшад, Челябинск, Горький, Рига ба бусад городуудһаа ерэһэн экскурсантнууд РСДРП-гэй Хоёрдохи съездые бэлэдхэхэ, үнгэргэхэ үедэ хамаатай материалнуудтай, документнүүдтэй, фотозурагуудтай танилсаба.

КИЕВ

Киевэй ажалшад РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын 50 жэлэй ойе тэмдэглэхээр бэлэдхэнэ.

«РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын 50 жэлэй ойдо» гэһэн выставкэ Украинын КП-гэй Киевскэ областной ба городской комитедүүдэй библиотекэдэ нээгдэбэ. В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай зохёолнууд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын материалнууд, мүн бусад документнүүд эндэ табигданхай.

Библиотекын уншалгын залнуудта хүнүүд олон харагдана. РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын материалнуудтай танилсахын, хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые бэлэдхэхын тула агитаторнууд, пропагандистнууд, эрдэмтэд, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд эндэ ерэнэ.

Партиин Молотовско, Подольско ба бусад райкомуудай библиотекэнүүдтэ, мүн городой олохон предприятинуудай, эмхи зургаануудай библиотекэнүүдтэ тиимэ выставкэнүүд эмхидхэгдээ.

(ТАСС).

Түмэрзамшадай Үдэрэй урда тээ

АЛМА-АТА. Туркестано-Сибириин түмэр замай Матайн депогой машинист И. Резников Актогай-Матай гэжэ участогта графигһаа уридшалан нормоһоо гадуур 630 тонно ашаа абаашаба. Хоёр паровозоор асарха состав нэгэ паровозоор асарагдаа. Һүүлшын арбан үдэрэй туршада матайска паровознигууд нэгэ паровозоор хэдэн арбаад хүндэ ашаатай поезднуудые шэрэжэ, хүдөө ажахыда хэрэгтэй 60 мянган тонно ашаа нормоһоо гадуур ябуулба. Тиин техническэ скоросто час соо хоёр километр хахадаар ехэ болгогдоо.

Матай депогой паровознигуудай үнэтэ үүсхэл магистраль дээрэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Туркестанда поезднуудые жолоодохо шэнэ методые үргэнөөр нэбтэрүүлгэ орондоо олон арбаад миллион түхэриг алмаха байна.

ВОРОЖЕНК. Зүүн урдахи түмэр замай паровознигууд түмэрзамшадай Үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтана. Магистраль дээрэ эгээн томо Лиски гэжэ депогой паровознигууд мүрысөөндэ түрүү зэргэдэ ябана. Эндэ машинист бүхэн хүндэ ашаатай состав жолоодохо искусствые шудалба.

Һүүлшын гурбан һарын турша дотор тус депогой паровознигууд хүндэ ашаатай хэдэн зуун поезднуудые жолоодобо. Машинистнууд Рева, Свиридов, Савельев, Артюхов ба бусад нормоһоо гадуур 700 тонно шахуу ашаатай поезднуудые жолоодоно.

(ТАСС).

Арадай уранзурааша

Б. В. Иогансоной 60 наһанай ойдо

СССР-эй арадай уранзурааша Б. В. Иогансоной түрэһөөр 60 наһанай ойдо ба творческо ажалябуулгынь 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дэлгэрэнгы научна заседани июлиин 25-да СССР-эй Уран зурагай академидэ болобо. СССР-эй Уран зурагай академиин президент А. М. Герасимов заседани нээбэ.

Искусствовед М. П. Сокольников Б. В. Иогансоной творчество тухай элидхэл хэбэ. Олониитын организацинуудһаа, уранзураашадһаа ба юбилярай һурагшадһаа ерэһэн амаршалгын олон тоото бэшэгүүд болон телеграмманууд заседани дээрэ уншагдаа.

Б. В. Иогансоной ойтой дашарамдуулан уранзураашын зураһан хэдэн олон зурагууд академиин залнууд соо табигдаба.

(ТАСС).

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ТАБИН ЖЭЛ

(1903—1953)

Российска социал-демократическа худэлмэришэнэй партиин (РСДРП-гэй) Хоёрдохи съездын нээгдэһэн үдэрһөө—1903 оной июлиин 30-һаа—хойшо гүйсэһэн табин жэл Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, манай ороной арадуудай ажабайдалда, бухы уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөнэй түүхэдэ гайхамшагта үдэр болоно. Энэ съезд дээрэ худэлмэришэн ангиин дайшалхы, революционно марксистска партиин, II Интернационалай реформистска партинуудһаа принципиальна ёһоор илгардаг, шэнэ түхэлэй партиин эхин табигдаһан байгаа. «Большевизм болбол политическэ ухаан бодолой течени, политическэ парти боложо 1903 онһоо хойшо оршожо байна»,—гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн.

Россида революционно пролетарска парти байгуулхын түлөө агууехэ Ленинэй хэһэн үнэхөөрөө асари ехэ тэмсэл Хоёрдохи съезд дээрэ амжалтаар түгэсөө һэн. Олон жэлэй турша соо, үнгэрһэн зуун жэлэй ерээд оной эхинһээ абаад, В. И. Ленин Марксын ба Энгельсын һургаалые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ боложо, марксизмые түүхын шэнэ условинуудта творческоор хүгжөөһэн, марксизмын элитэ ба шоуса дайсадта эсэргүүгээр, худэлмэришэдэй худэлөөндэхи оппортунизмын элдэб бухы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүүгээр, революционно марксизмын туг доро пролетариадай хүсые эмхидхэхын ба нигтаруулхын түлөө хайра гамгүй тэмсэл хэһэн байна.

Революциин гени Ленинэй байгуулһан ба хатуужуулһан большевистскэ парти манай арадые 1917 ондо Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтада хүргөөд, пролетариадай диктатура эмхидхэһэн, манай Эхэ ороной олон миллион нийтэ ажалшадые ушар ёһоёо мэдэхэ түүхэтэ зохёон байгуулгада бодхооһон, социалистическэ общество байгуулга хангаһан байна, советскэ арадые урагшань, коммунизм тээшэ найдамтайгаар хүтэлжэ ябана. Коммунистическэ партиин агууехэ байгуулагша ба сэсэн мэргэн вождь Ленинэй нэрэ манай партиин бухы түүхэтэй, дэлхэй дээрэ анха түрүүн тогтоһон социалистическэ гүрэнэй—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай байгуулалтатай ба хүгжэлтэтэй таһаршагүй холбоотой. Ленинэй нэрэ эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө, арадуудай ерээдүйн һаруул һайхан байдалай түлөө тэмсэлдэ бухы дэлхэйн ажалшадай тугынь болоо.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти худэлмэришэд ба таряашадай хэрэгэй түлөө, социализмын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ, обществые революционно ёһоор шэнэдхэн байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүй ажал-ябуулга хэжэ, бухы советскэ арадта заха хизааргүйгөөр дурлагдадаг ба этигэгдэдэг болоо. Манай ороч дотор бии байһан бухы политическэ партинуудай дундаһаа гансал Коммунистическэ парти үнэхөөрөө ажалшадай үндэһэн интересүүдые сахидаг, бодото арадай парти мүн гэжэ СССР-эй ажалшад олон жэлэй түүхэтэ дүй дүршэл дээрэһээ үнэншэжэ этигээ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти баатар тэмсэлэй болоһон, хүндэ бэрхэшээлнүүдэй ушарһан ба бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай илалтануудай туйлагдаһан табин жэлэй алдарта замаар ябажа гараба. Сэсэн мэргэн Ленинэй, Ленинэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталинай ба тэдэнэй соратнигуудай хүтэлбэреэр ябажа байлдаануудта хатуужаһан манай Коммунистическэ парти хадаа мүнөө коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществые уларидагша, хүтэлбэрилэгшэ ба жолоодогшо хүсэн мүн.

Коммунистическэ партиин бухы түүхэ хадаа марксизм-ленинизмын агууехэ, хамагые илагша һургаалай түгэс илалта мүн болоно. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин тон баян түүхэтэ дүй дүршэл обществые революционно ёһоор шэнэдхэй хубилгахын түлөө хэлбэришэгүй тэмсэлдэнь бухы оронуудай коммунистическэ ба худэлмэришэнэй партинуудта зориг бадаруулагша жэшээ мүн болоно.

I. РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын түүхэтэ удхашанар.

1. Уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөндэ эрид хубилалта боложо байһан үедэ, капитализмын өөрынгөө хүгжэлтын дээдэ ба һүүлшын, империалистическэ шатада ороод, хорото шунахай, үмхиржэ ба хосоржо байһан капитализм боложо байхадань, пролетарска революциин бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэеэ байһан асуудал болоод байхадань Россида марксистска парти байгуулагдаһан юм. Тэрэ үедэ Росси хадаа империализмын бухы зүрилдөөнүүдэй үүдэн гараад байһан газар болоод байгаа. Ородой хаанта засагай ба баруунай империализмын интересүүд хоорондоо тон нигтаар бусайдан холболдоод байһан юм. Партиин Хоёрдохи съездын урдахана В. И. Ленин иигэжэ бэшээ һэн: «Түүхэ бидэнэй урда мүнөө тон ойрын зорилго табяад байна, энэ зорилго ондоо ямаршье ороной пролетариадай **эгээл ойрын** бухы зорилгонуудһаа **эгээл революционно** зорилго болоно. Энэ зорилгые бэелүүлгэ, ганса европейскэшье бэшэ, мүн тэрэшэлэн азиатскашье (гэжэ бидэнэр мүнөө хэлэжэ шадахабди) реакциин эгээл хүсэтэ түшэг тулгуурине бута сохилго ородой пролетариадые уласхоорондын революционно пролетариадай авангард болгохо һэн». Россида болохоёо дүтэлжэ байһан арадай айхабтар ехэ революциин шэнжэ шанарые, өөрсэ илгаае ба уласхоорондын удхашанарые энэ ушар тодорхойлһон байна.

Россидахи марксистска худэлөөн үнгэрһэн зуун жэлэй наяад онуудһаа, «Ажалые сүлөөлэлгэ» гэдэг марксистска группын Плеханов түрүүтэйгээр 1883 ондо байгуулагдаһан сагһаа хойшо эшэ үндэһэтэй юм. Тэд «Ажалые сүлөөлэлгэ» гэдэг группа «социал-демократиин миил теоретическэ үндэһэ һуури табиһан, худэлмэришэнэй худэлөөе үгтан гансал алхам хэһэн байгаа». «Худэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй союз» гэдэг ленинскэ петербургска союз (1895 он) Россидахи революционно пролетарска партиин эхининь болоһон байна. Энэ союзай ажал-ябуулгань марксизмые худэлмэришэнэй худэлөөнтэй үргэнөөр нэгэдхэн холбохо хэрэгтэ зорюулагдаһан байгаа.

1898 оной мартда РСДРП-гэй нэгэдэхи съезд боложо, Россида марксистска партиин байгуулагдаһан тухай соносхоһон юм. Зүгөөр нэгэдэхи съездын һүүлээр Россидахи марксистска худэлөөн хадаа дайшалхы марксистска нэгэн программаар ба централизованно организацяар нэгэдхэгдэн холбогдоогүй, тус тустаа амяараа байһан социал-демократическа кружогууд болон группанууд байһан зандаа үлөө һэн. Тиихэдэ социал-демократическа кружогуудай нилээд ехэ хубинь «экономизмын» жэбэ жонходо эдигдэн үмхиржэ байһан юм («экономизм» болбол худэлмэришэн ангиин политическэ тэмсэлые ба тэрэнэй хүтэлбэрилхы үүргые арсадаг оппортунизм мүн).

Ородой худэлмэришэнэй залуу худэлөөн ямар замаар ябаха болоноб—социалистическэ идеологоор зоригжуулагдажа, хаанта засагта ба капитализмда эсэргүү зоримгой, хэлбэришэгүй шууд революционно тэмсэлэй, пролетариадай диктатурын түлөө тэмсэлэй замаар, Ленинэй, «искровецуудэй», большевигүүдэй зааһан замаар тэрэ худэлөөн ябаха гү, үгы һаа, буржуазна идеологиин мэдэлдэ ороход, реформизмын, хаанта засагтай ба капитализмтай зохилдон таараха замда, худэлмэришэнэй худэлөөе хадууруулжа оруулхаяа меньшевигүүдэй ба тэдэнэй урдань байһан «экономистнуудай» һэдэһэн замда тэрэ худэлөөн ороход гү,—гэһэн тон шухала политическэ асуудал партиин Хоёрдохи съездын үедэ шиидхэгдэжэ байһан юм. Партиин II съезд дээрэ Ленинэй ба ленинскэ «Искрын» идеологическа принципүүдэй туйлаһан илалта манай партиин ба революциин хүгжэлтэдэ, бухы уласхоорондын революционно худэлөөндэ тон шухала удхашанартай байгаа.

2. Партиин Хоёрдохи съездын урда тээхи арбан жэл соо Росси худэлмэришэнэй худэлөөнэй түүхэдэ юун болооб гэхэдэ, пролетариадай революционно парти байгуулгада эсэргүүсэһэн, худэлмэришэнэй зүндөө үүдэһэн худэлөөе социалистическэ бэрхэ мэдэрэлтэй болгохо ябадалда эсэргүүсэһэн либеральна народничествотой ба «легиальна марксизмтай», кустарничествотай ба кружковщинатай, «экономистнуудай» оппортунизмтай Ленин эбсэшэгүй шангаар тэмсэһэн байна.

Марксистска партиин түлөө тэмсэлдэ, «экономистнуудые» бута сохилгодо, жэжэ бутархай социал-демократическа кружогуудые нэгэдүүлгэдэ, РСДРП-гэй Хоёрдохи съездые бэлэдхэлгэдэ Ленинэй эмхидхэһэн «Искра» гэжэ бүхэородой марксистска политическэ газетэ шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна. Ленинэй зохёоһон түсэбэй ёһоор газетэ хадаа партийна хүсэнүүдые нэгэдхэхэ, партийна кадрнуудые суглуулха ба хүмүүжүүлхэ, марксистска эли тодо программатай, революционно тактикатай, нэгэн хүсэл зоригтой ба булад хатуу журамтай бүхэородой дайшалхы централизованно пролетарска парти болгон тэдэ кадрнуудые эмхидхэн нигтаруулха центр болоо һэн. Партиие байгуулха энэ ленинскэ түсэб хадаа революционно тэмсэлэй тон шухала зорилгонуудһаа үндэһэлэн гараһан ба марксистнуудай эмхидхэлэй дүй дүршэлые шаламараар согсолһон байха юм. Энэ түсэбэй илаһанай ашаар дайшалхы, хатуужаһан нигта жагсаалтай Коммунистическэ партиин үндэһэ һуури байгуулагдаад, тэрэ парти уласхоорондын революционно худэлмэришэнэй худэлөөнэй эрхим жэшээ болоо һэн.

Росси худэлмэришэнэй ургажа байгаа худэлөөнэй зорилгонууд марксистска теориие творческоор хүгжөөхые, худэлмэришэнэй худэлөөе социализмтай батаар нэгэдхэхые яаха аргагүй эрижэ байгаа һэн. Марксын хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Ленин марксистска партиин идеологическа үндэһэ һуурине зохёон байгуулһан, революционно теориин удхашанарые холо дээшэнь үргэһэн байха юм. Имагтал түрүү теорёор хүтэлбэрилэгдэдэг парти түрүү зэргын тэмсэлшын ба ажалшадай бодото вождиин үүргые дүүргэжэ шадаха юм гэжэ Ленин баримталан тодоруулаа һэн, худэлмэришэнэй олониитын худэлөөе научна социализмтай холбохо ябадалай удхашанарые онсолон тэмдэглэжэ харуулаа һэн.

3. РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын түүхэтэ удхашанар юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ленинскэ «Искрын» зохёоһон ба дурадхажа табиһан идейнэ болон эмхидхэлэй эхи үндэһэ дээрэ Россида үнэхөөрөө марксистска парти байгуулһан байна. Съезд болбол Марксын ба Энгельсын нүгшэһэнэй һүүлээр уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөнэй түүхэдэ анха түрүүн революционно программа баталан абаа һэн.

Пролетариадай диктатурын түлөө тэмсэл гол зорилго болгогдон тэрэ программа соо табигдаһан байна. Пролетариадай диктатура тухай марксизмын тон шухала заабарине программада оруулхагүй гэжэ һэдэһэн оппортунистическэ этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр съезд дээрэ Ленин ба тэрээнтэй нэгэн адли үзэл бодолтон, хэлбэришэгүй сэхэ искровецууд эбсэшэгүй шанга тэмсэл хэһэн юм. Ленин болбол пролетариадай диктатура тухай заабарине хамаг бухы зоригоороо, нугаршагүй сэхэ хүсэлөөрөө аршалан хамгаалһан юм. Пролетариадай диктатура тухай пунктые партиин программада съездын оруулһаниинь Ленинэй тала баригшадай туйлаһан түүхэтэ илалта мүн байгаа.

Ленин пролетариадай диктатурын илахын түлөө тэмсэлэй зорилго дэбжүүлэн табиха зуураа, худэлмэришэн ангиин союзник болохо таряашадай революционно тэмсэлэй угаа ехэ удхашанартай байһаниие тэмдэглэһэн, партиин программада таряашадай асуудалаар революционно-демократическа эрилтэнүүдые оруулха ябадал туйлаһан байна.

Нацануудай бэеэ тодорхойлхо эрхэ тухай пунктые программада оруулхые буруушаажа эсэргүүсэһэн бундовецууд болон польско социал-демократуудта Ленин эрид шанга харюу сохилто хэжэ, пролетарска интернационализмын принципүүдые аршалан хамгаалаа һэн.

Партиин Хоёрдохи съезд дээрэ революционно тэмсэлэй агууехэ идейнүүд илан мандаһан байна. Ленин эдэ идейнүүдые өөрынгөө политическэ ажал-ябуулгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд хамгаалжа ороһон байгаа. Плехановай бэлдэһэн программын проектые, пролетариадай диктатура тухай заабари оруулаагүй проектые абтажа болохогүй проект мүн гэжэ Ленин шүүмжэлээд, ородой пролетариадай парти хадаа академическэ учебник бэшэ, харин «бодото дээрээ тэмсэжэ байһан партиин» программатай байха ёһотой гэжэ тэмдэглээ һэн. Тиимэһээ, парти болбол «өөрынгөө программа соо ородой капитализмда хэһэн гэмнэлтээ, ородой капитализмда дай соносхоһоноо эгээл ойлгосотой тодоор бэшэхэ ёһотой» гэжэ Ленин зааһан юм. Коммунистическэ парти энэ замаар, ленинскэ замаар ябаһан байна.

РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын батален абаһан худэлмэришэн ангиин партиин революционно программа буржуазно-демократическа революциин шата дээрэ пролетариадай туйлаха эгээл дүтын зорилгонуудые (программа-минимум), мүн баһа социалистическэ революциин илалтые тухайлһан тэрэнэй гол зорилгонуудые (программа-максимум) тодорхойлһон байна. Энэ программа партиин VIII съезд хүрэтэр (1919 он) манай партиин дайшалхы хүтэлбэрилхы документнь боложо байгаа.

4. Партиие байгуулха **эмхидхэлэй** принципүүд тушаа Хоёрдохи съезд дээрэ тон шанга тэмсэл болоо һэн. Революционно теорёор, обществын ба ангиин тэмсэлэй хүгжэлтын хуули ёһонуудые мэдэхэ эрдэмээр зэбсэгжэһэн, революционно худэлөөнэй дүй дүршэлтэй, худэлмэришэн ангиин түрүү, ушар ёһоёо мэдэхэ, эмхитэй отряд мүн болохо партиин үүргэ тухай марксистска үндэһэн заабаринуудые Ленин ба тэрээнтэй нэгэн адли үзэл бодолтон хамгаалһан байгаа. Имагтал иимэ дээдэ зэргын оюун мэдэрэлтэй ба эмхитэй, нигта жагсаалтай ба централизованно, нэгэн хүсэл зоригтой парти худэлмэришэн ангиие илалтада хүргэжэ ба засаг абахын түлөө тэрэнэй тэмсэлые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ шадаха юм.

Меньшевигүүд пролетариадай диктатурын түлөө тэмсэлые буруушаан эсэргүүсэдэг байгаа, тиимэһээ тэдэндэ социальна революци хэхэ дайшалхы парти хэрэггүй байгаа. Меньшевигүүдтэ юрэл реформистска, эмхидхэлэй талаар нигта бүридэлгүй, II Интернационалай оппортунистическэ партинуудай түхэлтэй эбсэгшэ организаци хэрэгтэй байгаа юм. Программын талаар оппортунизм (пролетариадай диктатураһаа арсалта) эмхидхэлэй талаар оппортунизм (пролетариадай централизованно, журамтай, дайшалхы, революционно партиһаа арсалта) үүдхэн гаргадаг байгаа.

Партиин нэгэдэлые сахихын зорилгоор—гэжэ Ленин һургадаг бэлэй—Уставаар тодорхойлогдодог, партиин бухы гэшүүдтэ — хүтэлбэрилэгшэдтэшье, мүн баһа жиирэй гэшүүдтэшье — аб адли уялгата ёһоной булад хатуу пролетарска журам, партийна ажабайдалай бата сэхэ гуримууд шухала хэрэгтэй. Партиин түлөө гэшүүн бүхэнэй харюусалгатай байха, өөрынгөө гэшүүн бүхэнэй түлөө партиин харюусалгатай байха тухай, партиин гэшүүнэй үндэр дээдэ нэрэзэргэ тухай Хоёрдохи съезд дээрэ Ленинэй дурадхаһан заабари угаа ехэ удхашанартай байна. Партиин зорилгонь юуб гэхэдэ, «манай партиин бата шанга, шууд сэхэ, арюун сэбэр байлгые сахиха ябадал болоно. Бидэнэр партиин гэшүүнэй нэрэ хүндые ба удхашанарые дээшэнь, дээшэнь, бүри дээшэнь үргэхэ гэжэ оролдохо ёһотойбди...» гэжэ Ленин заадаг бэлэй.

Ленинэй зохёоһон партийна ажабайдалай бата гуримууд, хүтэлбэрилхы принципүүд хадаа партиин Уставай эрилтэнүүдые тон наринаар сахиха, демократическа централизмын принципүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, партиин жиирэй гэшүүдэй эдэбхиие бухы хэмжээгээр хүгжөөхэ, партийна ажабайдалай шухала шухала асуудалнуудые хамтаараа зүбшэн хэлсэхэ ябадалые хараалдаг байгаа. Имагтал коллективнэ ёһоор хүтэлбэрилхэ принципые наринаар сахяад байгаа һаа, партийна организацинууд болон парти бүхыдөө нормальна ажал-ябуулгаяа эрхилжэ шадаха юм. Энэ хадаа абаһан шиидхэбэринүүдтээ тушаан болоһон ба нэгэн талын ябадалнуудые партиин гаргахагүй байһанай найдабари мүн гэжэ Ленин һургадаг байгаа. Парти болбол эдэбхитэй, хэшээл үүсхэлтэй, саг үргэлжэ хүгжэжэ байдаг организм мүн.

Пролетариадай **хүтэлбэрилхы** организаци мүн болохо, тэрэнэй гарта байһан гол зэбсэг мүн болохо парти тухай һургаалые В. И. Ленин марксизмын түүхэдэ анха түрүүн зохёоһон байна, тэрэ зэбсэггүйгөөр пролетариадай диктатурые тогтоохо, социализм ба коммунизм байгуулха аргагүй юм.

Съезд дээрэ программна ба эмхидхэлэй асуудалнуудаар оппортунистическэ этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр Ленинэй хэһэн тэмсэл РСДРП-гэй революционно хубиин—большевигүүдэй ба оппортунистическэ хубиин—меньшевигүүдэй хоорондо хилэ табин илгаа.

Революционно марксистска парти — социальна революциин ба пролетариадай диктатурын парти байгуулха ленинскэ сэсэн мэргэн түсэбэй илалта юу харуулааб гэхэдэ, Ленин хадаа российска ба уласхоорондын пролетариадта марксизмын агууехэ теоретик, Маркс ба Энгельсын хэрэгые болон һургаалые үргэлжэлүүлэгшэ, худэлмэришэдэй худэлөөнэй хүгжэлтын перспективэнүүдые хёрхо хурсаар харадаг революциин гайхамшаг стратег, тэмсэл хэхэдээ айхые мэдэдэггүй хадын бүргэд мүн байна гэжэ харуулаа.

5. Оппортунистнуудта эсэргүүгээр, большевизмын идейнэ ба эмхидхэлэй принципүүдые хамгаалжа, Хоёрдохи съезд дээрэ ба тэрэнэй хойто тээхи үедэ Ленинэй хэһэн эбсэшэгүй шанга тэмсэл уласхоорондын шухала удхашанартай байгаа. Марксизмда харша меньшевигүүдэй идейнэ ба эмхидхэлэй заабаринуудые Ленинэй хайра гамгүйгөөр элишэлэн сохиһониинь ревизионистнуудта, марксизмһаа хулжагшадта, уласхоорондын бухы оппортунизмда шанга сохилто болоо һэн, бухы оронуудта революционно худэлөөе хүгжөөхын тула угаа ехэ удхашанартай байгаа һэн. РСДРП-гэй Хоёрдохи съезд дэлхэйн худэлмэришэнэй худэлөөндэ эрид эрьелтэ хэһэн үе болоо һэн.

II. Пролетариадай диктатурын түлөө Коммунистическэ партиин тэмсэл.

6. Коммунистическэ парти хадаа орон доторхи хүтэлбэрилхы имагта гансал революционно хүсэн мүн гэжэ РСДРП-гэй II съездһээ хойшо агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта хүрэтэр болоһон түүхэтэ событинууд харуулаа. Манай парти богонихон болзорто (1903—1917 онуудта) угаа ехэ политическэ худэлмэри хээ, Дүй дүршэлэйнь баялигай, марксистска теориие гүн гүнзэгыгөөр найруулан зохёоһоной талаар, энэ теориие революциин үедэ творческоор хэрэглэһэнэй талаар абажа харахада иимэ ехээр хэгдэһэн худэлмэри гэжэ дэлхэй дээрэ байгаагүй юм гэжэ Россида болоһон гурбан революцинуудай түүхэ харуулаа, энэ үе соо тус худэлмэри Коммунистическэ партиин стратеги ба тактикын тон хүсэтэй, бата бэхи байһые, марксистско-ленинскэ теориин хүсэн түгэлдэр ба илагдашагүй байһые харуулаа.

Хоёрдохи съезд дээрэ Ленин түрүүтэйгээр бии болоһон большевигүүдэй политическэ группа 1912 он болотор формальна талаараа единэ РСДРП дотор байжа, Россин пролетариадай, таряашадай, бухы арадуудай үндэһэн шухала интересүүдтэ таараха революционно эрид шууд хараа шугам бэелүүлдэг һэн. Большевигүүд Россидахи болон уласхоорондын худэлмэришэнэй худэлөөндэхи оппортунизмын али бухы һалбаринуудта эсэргүүсэн эбсэшэгүй шангаар, эрид шууд тэмсэдэг байгаа.

7. Ленинэй агууехэ аша габьяань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ородой түрүүшын буржуазно-демократическа революциин хүгжэжэ байха үедэ партиин большевистскэ тактикые, худэлмэришэн ангиин тактикые сэсэн мэргэнээр үндэһэлэн зохёогоо, Коммунистическэ партиин политическэ (тактическа) үндэһэ һууринуудые тодорхойлон байгуулаа. Ленин болбол буржуазно-демократическа революцида пролетариадай бэелүүлхэ гегемониин (хүтэлбэрилгын) идейе хүгжөөгөө, түүхын тэрэ үедэ бии болоһон оршон байдалда революциин илаха шухала условинь худэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи союз мүн, энэ союзда пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэ үлэхэ ёһотой гэжэ харуулаа. Социалистическэ революци боложо буржуазно-демократическа революциин хүгжэн ургаха эли тодо перспективые Ленин ородой марксистнуудта олгожо үгөө. Ленин марксизмые пролетарска революциин шэнэ теорёор баяжуулаа. Коммунистическэ партиин революционно тактикын үндэһэ һуури табяа. Энэ тактикын ашаар пролетариат тон үгытэй таряашадтай барисаа холбоотойгоор ябажа; 1917 оной октябрьда манай орон дотор буржуазиин засагые унагаагаад, бодото арадай засаг — Соведүүдэй засаг, худэлмэришэдэй болон таряашадай депутадуудай Соведүүдэй засаг тогтоогоо.

Партиин байгуулагдаха үедэ идеологическа ба эмхидхэлэй асуудалнуудаар дэлгэрһэн РСДРП-дэхи — революционно, большевистскэ ба оппортунистическэ, меньшевистскэ, — иимэ хоёр хараа шугамуудай хоорондохи тэмсэл ородой түрүүшын революциин жэлнүүдтэ (1905—1907) илангаяа хурсадаһан байна. Тэрэ үедэ тактикын асуудалнууд түрүүшын ээлжээндэ дэбжэн гараад байгаа. Большевигүүд арадай революциие дэлгэрүүлхэ, ажалшадые хаанта засагай ба помещигүүдэй дарлалтаһаа сүлөөлхэ, буржуазно-демократическа революциие социалистическэ революци болгохо шэглэл баримталдаг һэн. Харин меньшевигүүд, тэд һөөргэ, революцида либеральна буржуазин хүтэлбэрилхы үүргэтэй байха ябадал хамгаалжа, революциие зогсоон болюулха гэһэн шэглэл баримталдаг байгаа. Меньшевигүүд эбсэгшэдэй бур шабар руу орожо, худэлмэришэнэй худэлөөндэхи буржуазин агентура болоһон байна.

8. Ородой түрүүшын революциин диилдэхэдэ, ехэ болоһон бэрхэшээлнүүдһээ большевигүүд айгаагүй. Столыпинска реакциин хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ, хаанта засагай мүрдэлгэ хэһээлтэ, хархис шэрүүн террор зоргоороо хэжэ байһан үедэ большевигүүдэй парти зэргэнүүдээ бэхижүүлжэ, олониитэ зонтой барисаа холбоогоо батадхахын тулада легальна болон легальнабэшэ арга боломжонуудые шадамар бэрхээр хэрэглэжэ байгаа. Тэрэ үедэ большевигүүд шэнэ революци бэлэдхэхэ шэглэл баримталдаг һэн, харин тиихэдэ меньшевигүүд революциһаа улам холодон зайсажа, пролетариадай легальнабэшэ революционно партиие усадхахые оролдожо, сэхэ ликвидаторнууд болоо һэн. Большевигүүдэй зарим хубинь марксистска принципүүдһээ хахасажа, партиие олониитэ зонһоо амяарлагданхай сектантска организаци болохо зам руу түлхижэ байгаа, жэшээнь, тэдэнэр худэлмэришэдэй депутадуудые Гүрэнэй думаһаа гарган дуудажа асархые эридэг һэн. Партиин энэ хубиие, тэрэ үедэ нэрлэгдэдэг байһан ёһоор, «отзовистнуудые» «ликвидаторнуудай нүгөөдэ талань мүн» гэжэ Ленин элишэлһэн байна.

Реакциин хүшэр хүндэ байдалда имагтал большевигүүд, ленинецүүд марксизмда үнэн сэхэ, партиин программа дотор дэбжүүлэгдэһэн принципүүдтэ үнэн сэхэ байһан зангаараа үлөөд, дайсадай али бухы добтолгонуудта харюу сохилто үгөө һэн. Тэдэ дайсад ородой пролетариадые зэбсэггүй болгохо гэжэ, тэрэнэй партиие үй бута сохихо гэжэ, революционно марксизмын теоретическэ үндэһэ һууринуудые бузарлан һандаргаха гэжэ һэдэһэн байна. Ленинэй тон ехэ аша габьяань гэхэдэ, тэрэ хадаа партида тохёолдоһон энэ бэрхэшээлтэ үедэ коммунизмын теоретическэ бата һуури болохо диалектическэ ба историческа материализмые—партиин энэ теоретическэ үндэһэ һуурине аршалан хамгаалжа, хүгжөөһэн байна. Партиие аршалан хамгаалхадань, тэрэнэй гол кадрнуудые бүрин байлгахадань марксистско-ленинскэ идейнэ талааа хатуужаһан, революциин перспективэнүүдые зүбөөр ойлгоһон ябадал Ленинине тойрон нигтаар жагсаһан партиин гол ядродо туһалаа.

9. 1912 ондо Прагада Бүхэроссийска VI партийна конференци болоо һэн. Тус конференци меньшевигүүд-ликвидаторнуудые РСДРП-һээ гаргажа хаяад, бэеэ даaһан парти боложо большевигүүдэй эсэслэн бүридэхэ хэрэгтэ эхи табяа һэн. Пролетарска партиие оппортунистнуудһаа, меньшевигүүд-ликвидаторнуудһаа сэбэрлэһэн ябадал партиин саашанхи хүгжэлтэдэ, тэрэнэй нэгэдэлэй бэхижэлгэдэ, пролетариадай диктатурые амжалтатайгаар дайшалан абалгада шиидхэхы удхашанартай байгаа.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ТАБИН ЖЭЛ

(1903—1953)

(Үргэлжэлэл)

Шэнэ түхэлэй парти байгуулхын түлөө Ленинэй хэhэн, ленинскэ хүтэлбэрилхы ядрое тойрон нэгэдэhэн большевигүүдэй хэhэн эсэшэ сусашагүй тэмсэл бүрин илалта туйлаа hэн.

10. Хүдэлмэришэд шэнэ революцида бэлэдхэжэ байха, эдэниие ангиин тэмсэлдэ шалгарhан, хатуужаhан Коммунистическэ парти шэнэ байлдаануд тээшэ хүтэлжэ ябана гэжэ эхилhэн революциин хүсэ сэхэтэ шэнэ дэбжэлтэ (1912—1914 онууд) элц тодоор харуулаа hэн.

Петербургскэ хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр 1912 оной хабар байгуулагдаhан манай партиин легальна үдэр бүриин газетэ — «Правда» болбол партиина зэргэнүүдые бэхижүүлгэдэ, олониитэ зонтой партиин холбоо барисаые үргэдхэлгэдэ, революционно хүдэлмэришэдэй шэнэ үетэниие хүмүүжүүлгэдэ, ликвидаторнуудта, троцкистнуудта, отзовистнуудта ба бусад оппортунистнуудта эсэргүү тэмсэлдэ шухала үүргэ дүүргээ.

11. Империалистическэ дайнай хүшэр хүндэ үедэ (1914—1918 онууд) большевигүүдэй парти революционно пролетарска партиин зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ, социализмын, пролетарска интернационализмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байгаа. II Интернационалай партинууд социализмын хэрэгтэ урбажа, социал-шовинизмын позицида доройтон ороо hэн.

Дайн сэрэгэй, эб найрамдалай ба революциин асуудалнуудаар марксистско-ленинскэ теориие хэлбэрэшэгүйгөөр хүтэлбэри болгохо зуураа, большевигүүд хадаа империалистическэ дайе гражданска дайн болгохын түлөө, Россидахи империалистнуудай засагые унагаахын түлөө, империалистическэ дайнда эсэргүү бүхы оронуудтахи тэмсэлые дэмжэхын түлөө эрид шангаар тэмсэдэг байгаа.

«Империализм хадаа капитализмын эгээл дээдэ шата мүн» гэhэн В. И. Ленинэй гайхамшагта зохёол творческо марксизмын баялиг тон ехэ оруулалта болоо hэн. Ленин энэ зохёол соогоо марксистска литературада эгээн түрүүшээр империализмые, тэрэнэй гол зүршэлдөөнүүдые бүхэлитэ ёhоншэгүүдые бүхы талаhаань тон гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа, империализм хадаа капитализмын хүгжэлтын эгээн дээдэ, тиихэдэ эгээн hүүлшын шата мүн гэжэ, «империализм болбол пролетариадай социальна революциин болуутай байhан үе мүн» гэжэ харуулаа.

XIX зуунжэлэй hүүл шахуу хүрэтэр хүгжэжэ байhан капитализм хадаа империализмын үедэ хүн түрэлтэнэй дуулдаагүй ехэ зоболон, хохидол ушаруулдаг хосоржо байгаа капитализм болоо гэжэ Ленин научна ёhоор баримталан харуулаа. Мүнөө сагай монополистическэ капитализмын эдэ түгээгүйгөөр зэрлэглэн хүгжэлгын хуули Ленин эрэлхэг зоригтойгоор элирхэйлэн харуулаа. Капитализмын эдэ яра шархануудынь дэлхэйн нэгдэхи дайнай үедэ иланхаа элээр харагдаа hэн. Хэрбээ, РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын үедэ Ленин партиин программа дотор ороной капитализмые гэмнэhэн байгаа hаа, дэлхэйн нэгдэхи дайнай жэлнүүдтэ Ленин хадаа дэлхэйн империализмые научна тон зүбөөр, революционно ехэ абьяастайгаар гэмнэhэн байна. Ушарынь дэлхэйн империализм хүн түрэлтэниие шуhата муухай шэнэ дайн сэрэгүүдэй, экономическэ усалта hандаралай аюул руу түлхидэг байгаа юм.

1917 оной Октябрь багта бэшэhэн «Тохёолдохоёо байгаа усалта hандарал ба энээнтэй хайшан тэмсэхэб» гэhэн гайхамшагта зохёол соогоо Ленин нигэжэ hануулан бэшээ hэн:

«Дайн сэрэг барагдашагүй ехэ иимэ кризис бии болгоо, арад зоной материальна болон моральна хүсэнүүдые иимэ ехээр зангидуулаа, мүнөө сагай ниитын эмхидхэлгэдэ иимэ ехэ сохилтонуудые хээ гэбэл: хүн түрэлтэн үгы hаа хосорхо, үгы hаа үйлэдбэрилгын үлэмжэ дээдэ аргада тон түргөөр, эрид шууд орохын тулада эгээн революционно ангида хуби заяагаа цайдажа үгэхэ —эдэ хоёрой нэгыень шэлэжэ абаха баатай болоо».

Ленинэй түүхэтэ аша габьяань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа империализмые шэнжэхэдээ, капитализмын экономическа ба политическэ хүгжэлтын тэгшэ бэшэ байдаг тухай өөрынгөө нээhэн зохёолдо түшэглэн научна агуухэ нээлтэ хээ: дэлхэйн империализмын фронтын эгээл hула байhан газартаа сүмэ hүрэхэ тухай сэсэн мэргэн тобшолол, түрүүшээр зарим гү, али нэгэ, тусгаар капиталистическэ орон дотор социализмын илажа болохо тухай тобшолол хэжэ, баримталан харуулаа. Энэ хадаа социалистическэ революциин бүрин түгэс теори мүн байгаа. Энэ теори марксизмые баяжуулаа, саашань хүгжөөгөө, тус тус оронуудтахи пролетаринарта революционно перспективэ нээжэ үгөө, өөрынгөө, национальна буржуазида эсэргүү добтолго хэхэ хэрэгтэнь тэдэ пролетаринарай эдэбхи үүсхэлыень бадаруулаа, пролетарска революциин илалтада этигэхэ тэдэнэй найдабариень батадхаа.

Коммунистнуудай парти түрүүтэй Россин хүдэлмэришэд 1914—1918 онуудтахи дэлхэйн дайнай үедэ дэлхэйн капитализмын hуларhан ябадалые дэлхэй дээрэ анха түрүүн амжалтатайгаар хэрэглээ, хаанта засагые унагаагаа, тиин түрүүшээр буржуазно-демократическа революциин илаhан илалтые хангаа; ородой хоёрдохи революци илаа hэн. Эбсэгшэ партинуудай — меньшевигүүдэй ба эсернүүдэй эсэргүүсэлтые нуга даража, большевигүүд буржуазно-демократическа революциие социалистическэ революци болгохо шэглэл баримталан абаhан байна.

12. Манай ороной Коммунистическэ парти хүдэлмэришэн анги дотор, революциин үедэ байгуулагдаhан хүдэлмэришэдэй ба солдадуудай депутадуудай Советүүд дотор олонхииень дайлан абаха гэhэн тон хүндэ зорилго, олон миллион ажалшадые социалистическэ революциин тала руу оруулха, илалта туйлахын тулада, империалистнуудай засагые унагаахын тулада хүдэлмэришэн анги ажалша таряашад хоёрой хоорондохи союзые бэхижүүлхэ зорилго 1917 оной февральhаа октябрь хүрэтэрхи үедэ бэелүүлжэ байгаа.

Гайхамшагта Апрельскэ тезисүүд соогоо Ленин марксистска теориие баяжуулhан шэнэ нээлтэ хээ, — пролетариадай диктатурын эрхим hайн политическэ формонь урдандаа марксистнуудай дунда тоологдодог байhан ёhоор—парламентарна демократическа республика бэшэ, харин Советүүдэй республика мүн гэhэн тобшолол Ленин хээ. Сэсэн мэргэн энэ нээлтэ 1917 оной Октябрьда социалистическэ революциин илаhан, манай орон дотор Советскэ засагай илаhан ябадалда угаа ехэ удхашанартай байгаа.

Манай орон дотор буржуазин эзэрхэлгые усадхахын түлөө, пролетариадай диктатурые тогтоохын түлөө хэгдэжэ байhан тэмсэлэй үедэ коммунистнуудай парти ажалша ниитэ зониие гансаараа хүтэлбэрилөө. Тиихэ зуураа, партиие ленинскэ замhаа ондоо тээшэнь хадууруулан абаашахые hэдэhэн зэбүүрхэмэ муухай капитулянтнуудые — троцкистнуудые, зиновьевецүүдые болон революцида урбаhан бусад урбагшадай — али бүхы hэдэлгэнүүдые коммунистнуудай парти үй бута сохёо. Парти хадаа эб найрамдалай түлөө ниитэдемократическа тэмсэлые, таряашадта помещигүүдэй газарые үгэжэ, помещигүүдэй газар эдлэлгые усадхахын түлөө таряашадай-демократическа хүдэлөөе, буржуазие унагаахын түлөө, пролетариадай диктатура тогтоохын түлөө манай ороной арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе, пролетариадай социалистическэ хүдэлөөе түгэлдэр хүсэтэй нэгэн ниитэ революционно хүдэлөөн болгон нэгэдүүлээ. Энэ ушар Россидахи капитализмын хуби заяае шиидхэhэн байна. Эбсэгшэ, жэжэбуржуазна партинууд тухай хэлэхэ болоо hаа, эдэнэр бултадаа— меньшевигүүд, эсернүүд, анархистнууд болбол арад зондо харша, капиталистическэ байгуулалтые сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ гэжэ хүсэдэг партинууд байhаниинь революциин үедэ элишэлэгдэн харагдаа.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин илаhан илалта хадаа пролетарска революци тухай ленинскэ теориин илан мандаhан ябадал мүн. Манай парти Россида капиталистнуудай ба помещигүүдэй засагые унагаагаад, империалистнуудай засагые унагаажа, пролетариадай диктатура тогтоогоо, тиин РСДРП-гэй II съездын баталан абаhан программые бэелүүлээ.

Илалта түгэлдэр социалистическэ революци хээд, Коммунистическэ парти манай орониие национальна талаараа hандаран hалаха ябадалhаа абараа, колониальна шахуу ороной байдалда ороод байхадань абараа, советскэ арадые хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй социалистическэ шэнэдхэн байгуулалтын үргэн ехэ замда гаргаа.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци шэнги тиимэ революциин илалтые эмхидхэхын тулада түрүү революционно теорёор зэбсэгжэhэн, гайхамшаг баатар зоригтой парти, арад зоной, Эхэ оронойнгоо аша туhын түлөө али бүхы хохидолдо орохоор бэлэн байдаг парти, үргэн ниитэ ажалшадтай тон нигта барисаа холбоотой парти шухала байгаа. Эгээл иимэ парти хадаа агуухэ Ленинэй байгуулhан, хатуужуулан хүмүүжүүлhэн коммунистнуудай хүсэн түгэлдэр парти байгаа.

III. Коммунистическэ парти социализм байгуулхын түлөө тэмсэнэ.

13. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци болбол хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ ээрые — капитализмын хүмэрин уналгын, социализмын ба коммунизмын илан мандалгын ээрые нээhэн байна. Россидахи советскэ революциин илалта болбол хүн түрэлгэнэй хуби заяанда, бүхэдэлхэйн түүхэдэ — хуушаң, капиталистическэ дэлхэйhээ шэнэ, социалистическэ дэлхэй тээшэ үндэhэн эрьелтэ мүн байhан юм.

Октябрьска революци хадаа капитализмда үхэлэй шарха оруулжа, империализмын үндэhэ hуурииие hандарган hуладхажа, капиталда эсэргүүгээр уласхоорондын пролетариадай тэмсэлые хүнгэдхэжэ үгөө. Манай Коммунистическэ парти болбол национальна хүсэн байhанаа уласхоорондын, интернациональна хүсэн, дэлхэйн революционно ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй «Ударна бригада» мүн болонхой.

Пролетариадай диктатурын тогтоhоной hүүлээр хүтэлбэрилхы парти байhан Коммунистическэ партиин үмэнэ хүдэлмэришэдэй ба таряашадай дэлхэй дээрэхи эгээл түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулха ба тэрэниие хамгаалха зорилгонууд табигдаhан байна.

Коммунистическэ партиин вождь, Советскэ правительствые толгойлогшо В. И. Ленин экономическа талаараа гээгдэнги байhан Россие социалистическэ хүсэн түгэс, түрүү держава болгохын тулада наукаар үндэhэлэгдэhэн программа зохёоhон байна. Тус программа болбол орон дотороо социалистическэ индустриализаци хэхэ, хүндэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, арадай хамаг ажахые электрификацилха, социалистическэ эхи үндэhэн дээрэ оронойнгоо хүдөө ажахые шэнэдхэн хубилгаха кооперативна түсэбые бодотоор бэелүүлхэ, культурна революци хэхэ хэрэг хараадhан байна.

Айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые — ажахын hандаралга ба үлэсхэлэнтэ байдал дабажа, харин интервентнүүдэй (Советскэ Россида эсэргүүгээр «14 түрэнүүдэй поход» гэдэгэй) галзуу добтолгонуудые ба дотоодын контрреволюциин үймөөнүүдые бута сохин, Коммунистическэ парти болбол интервентнүүд ба сагаангвардейцүүдые илаhан дүүрэн илалтада манай ороной арадуудые асараа.

Өөрынгөө залуу Советскэ республикые хамгаалан, интервенциин ба гражданска дайнай жэлнүүдтэ хүдэлмэришэдэй ба таряашадай харуулhан гайхамшагта баатаршалга түүхэдэ хэзээдэшье мартагдахагүй.

Үлэсхэлэн зоболонто ба hандарhан байдалшье, түлишэгүй, гутал, хубсаhагүй байдал, тиф үбшэнэй тахал ба бусад гасалангуудшье, Россие хубаажа абаха, тэрэниие империалистическэ державануудай колони болгохо хүсэлэнтэй байhан империалистическэ арьяатадай агентнуудай эмхидхэhэн кулагуудай үймөөнүүдшье, — юуншье мүлжэгшэ ангинуудые илаха, шэнэ, социалистическэ ажабайдалые байгуулха гэhэн манай ороной ажалшадай хэлбэришэгүй хүсэл зоригые эбдэжэ шадаагүй.

Залуу Советскэ Республикада тохёолдоhон эгээн хэсүү хүндэ үедэ, 1919 оной апрель hарада Ленин айхабтар ехэ этигэл найдабаритайгаар, тон хурса хёрхоор иигэжэ хэлээ hэн:

«Тэдэнэр өөрынгөө, Советскэ засагые— ажалшадай засагые хамгаалжа байна, культурын хамаг бүхы баялигые, хүн зоной ажал хүдэлмэреэр бүтээгдэhэн бүхы зүйлнүүдые ашаглан хэрэглэхэ арга боломжо тэдэнэртэ ба тэдэнэй үхибүүдтэ илалтань хангаха, тиимэ хэрэг хамгаалжа байhанаа хүдэлмэришэн ба таряашадай нэлэнхы олонхинь мэдэhэн, ойлгоhон ба хараhан иимэ арадые хэзээдэшье илахын аргагүй юм».

Ленинэй тон зүб хэлэhыень түүхэ баталан харуулаа.

Гадаадын ба дотоодын контрреволюцитай хэhэн байлдаануудта пролетариадай диктатурые аршалан хамгаалжа, хариин интервентнүүдые болон сагаангвардеецүүдые бута сохёод байхадаа парти болбол шэнэ экономическа политикын үндэhэ hуури дээрэ асари ехэ байгуулалтын хүдэлмэриие үргэнөөр эрхилэн, социализм байгуулгын ленинскэ түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ арад зоной барагдашагүй творческо хүсые зорюулhан байгаа. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай ороной ажалшад бүхы хүн түрэлтэндэ эрхэ сүлөөтэ ба зол жаргалта ажабайдал тээшэ зам табижа, социализм байгуулгын үзэгдөөгүй замаар анха түрүүнээ ябажа ороhон байна.

14. Арадай ажахые hэргээн бодхоохо талаар партиин ба хүдэлмэришэн ангиин героическа хүдэлмэриинь эсэстээ дүтэлжэ байха үедэнь манай ороной хүгжэлтын хараа замууд тухай асуудал эрид шангаар табигдаhан байгаа.

Хэрбээ партиин Хоёрдохи съездын үедэ хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ революционно хараа шугамай илалтын түлөө меньшевигүүдтэ эсэргүүгээр большевигүүдэй тэмсэhэн байгаа hаань, пролетариадай диктатурын илаhан үедэ СССР дотор социализмын хуби заяан тухай асуудал табигдаhан байна. Партиин ба арадай дайсад—меньшевистскэ хог бог байhан троцкистнууд, бухаринецүүд, буржуазна националистнууд капитулянтска hанал бодолтой байhан юм. Тэдэнэр партиие ба орониие ленинскэ замhаа хэлбэрүүлжэ, пролетарска революциин туйлалтануудые усадхаха зам руу, капитализмые дахинаа hэргээхэ зам руу тэдэниие шэглүүлхэ гэжэ оролдоhон байна. Коммунистическэ парти болбол В. И. Ленинэй хэрэгые агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитедэйнгээ хүтэлбэри доро урбагшадые болон капитулянтнуудые бута сохижо, ленинизмые аршалан хамгаалжа, манай орон дотор социализм байгуулха эрид шууд хараа шугамые баримталhан байна. Тиихэ зуураа, Коммунистическэ парти болбол обществын экономическа хүгжэлтын объективнэ хуули ёhонуудhаа, обществын материальна ажабайдалай хүгжэлтын бодото хэрэглэмжэнүүдhээ, арад зоной интересүүдhээ эшэ үндэhэ абаhан байна. Парти хадаа манай орон дотор гүйсэд социалистическэ обществые байгуулха шухала хэрэгтэй юумэ манда бүримүhэн бии гэhэн Ленинэй заабариие эшэ үндэhэн болгоо hэн.

15. Дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй үедэ советскэ арад орон дотороо социалистическэ индустриализаци хэхэ, хүдөө ажахые коллективизацилха гэhэн партяар зохёогдоhон түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Энэ түсэбые бэелүүлhэнэй ашаар манай Эхэ орон урагшаа айхабтар ехэ алхам хэжэ, аграрна гээгдэнги орон байhанаа түгэс хүсэтэ индустриально-колхозно социалистическэ держава болоо.

Манай орон дотор мүлжэгшэ ангинууд бүримүhэн усадхагдажа, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал хэтын хэтэдэ усадхагдаа. Коммунистическэ партяар хүтэлбэрилэгдэжэ байhан советскэ арад түүхэдэ анха түрүүнээ шэнэ общественнэ байгуулалта — социализм байгуулаа. Социализмын илалта хүдэлмэригүйдэлгые усадхажа, арад зоной материальна ажана байдалые үндэhөөрнь hайжаруулжа, ажалшадые баян шадалтай ба культурна ажабайдалтай болгохо шухала хэрэгтэй условинуудые байгуулаа. Орон доторнай үнэхөөр культурна революци бэелүүлэгдээ. Ленинско-сталинска национальна политикые хүтэлбэри болгон, Коммунистическэ парти хадаа Россин арадуудые социальна болон национальна хэдэн зуун жэлэй дарлалтаhаа сүлөөлжэ, урдань дарлагдажа байгаа арадуудай экономическа ба культурна талаараа гээгдэлыень усадхаха ябадал туйлаа, хүсэн түгэс олонациональна социалистическэ гүрэн — Советскэ Социалистическэ республикануудай Союзые байгуулаа. Социализмын илалтын база дээрэ морально-политическэ нэгэдэл, СССР-эй арадуудай хани барисаан, советскэ патриотизм гэхэ зэргын советскэ обществын хүгжэлтын тиимэ бата хүсэнүүд hалбаран бэхижээ.

Советскэ арадай бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтанууд СССР-эй Конституци — илаhан социализмын ба хүгжөөгдэhэн социалистическэ демократиин конституци дотор батадхагданхай. Коммунистическэ партиин XVIII съезд (1939 он) болбол социалистическэ общество байгуулаад, социализмhаа коммунизмда дамжан орохо замаар советскэ обществын дам урагшаа дабшалгын программые тодорхойлhон байна. СССР дотор социализм байгуулга Ленинэй захяануудые дүүргэhэнэй аша үрэ, Коммунистическэ партиин агуухэ эмхидхэхы ба ударидахы ажал-ябуулгын, тэрэнэй сэсэн мэргэн хүтэлбэрилгын аша үрэ, партиин политикые нэгэн hаналаар дэмжэдэг хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин героическа ажалай аша үрэ мүн болоно.

Ленинизмдэ үнэн сэхэ байhандаа манай парти иладаг ба илажашье байна. Парти болбол революционно теориие үсэд нэтэрүүгээр шудалха, Ленинэй зохёоhон партийна ажабайдалай ёhо гуримуудые, партийна хүтэлбэрилгын большевистскэ принципүүдые эрид шууд бэелүүлхэ гэжэ манай кадрнуудые, бүхы коммунистнуудые hургана. 1941 оной апрель hарын 22-то хэлэhэн үгэ соогоо И. В. Сталин болбол Ленинэй агуухэ байhан тухайда, ленинскэ захяануудай удхашанар тухайда иигэжэ хэлээ hэн:

«Айха hүгэдэхые мэдэнгүйгөөр, ямаршье түбэг бэрхэшээлнүүдhээ сухарингүйгөөр, хайшан гэжэ большевигүүд хүдэлмэрилхэ ёhотойб, тиимээр лэ хүдэлмэрилхые сохом, Ленин манииe hургаа».

16. Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн болбол манай общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтын хүсэ шадалые, түгэс бата байhые шалгаhан горьтойхон шалгалта мүн байна. Дайнай үедэ парти хадаа фашистска булимтарагшадта эсэргүү бүгэдэарадай тэмсэлые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ мүн байгаа. Өөрынгөө эмхидхэхы хүдэлмэреэр парти хадаа ниитэ зорилго тээшэ советскэ хүнүүдэй бүхы хүсэлые шэглүүлhэн, дайсаниие бута сохихо хэрэгтэ оронойнгоо бүхы хүсэ шадалые болон арга зэбсэгые зорюулhан байна. Парти болбол бэрхэшээлнүүдые шэн зоригтойгоор дабаха хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиие, таряашадые, интеллигенциие элсүүлhэн, ажалай хүсэтэ дэбжэлтые эмхидхэhэн, арадай ажахые фронтын аша туhада табиhан, ороноо дайшалхы нэгэ лагерь болгоhон байна. Дайнай жэлнүүдэй үедэ Коммунистическэ парти хадаа арад зонтоёо улам дүтэ болоо, үргэн ниитэ ажалшадтай бури нигта барисаатай болоо. Дайнай үеын айхабтар ехэ шалгалтануудай үедэ, илалтынгаа зам дээрэхи горьтойхон хаалта бэрхэшээлнүүдые дабажа, парти хадаа өөрынгөө зэргэнүүдэй дунда хэлбэрэл арсалдаануудые мэдэхэгүй эдигэ, дайшалхы организаци байhанаа дахинаа харуулаа.

Суута Коммунистическэ партяар хүтэлбэрилэгдэhэн советскэ арад, солото Советскэ Арми фашистска агрессорнүүдые бута сохижо, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалаа, фашистска дарлалтын аюулhаа Европын ба Азиин арадуудые аршалаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ фашизмые социализмын илаhанай ашаар социализм ба демократиин хүсэнүүд ургаhан ба бэхижэhэн, империализмын ба реакциин позици hуларhан байна. Европын болон Азиин хэдэн оронууд капитализмын системэhээ hалажа, тэндэ арадай-демократическа ёhо гурим тогтоогдоо. Хитадта арадай революциин илан мандаhан, Хитадай Арадай Республикын тогтоhон ябадал социализмын ба демократиин хэрэгэй горьтойхон илалта мүн байна. Советскэ Союзай позици хэмжээлэшэгүйгөөр ургэдэhэн ба бэхижэhэн, Советскэ Союзай нэрэ солo нилээд ургаhан, уласхоорондын бүхы хүгжэлтэдэ тэрэнэй нүлөөн тон ехэ болоhон байна.

17. Дайнай хүндэ шархануудые үгы болгохын, тэрэнэй хойшолонгуудые усадхахын тулада дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ советскэ арад айхабтар ехэ эршэ хүсэ гаргаха баатай болоhон байна. Коммунистическэ партяар зоригжуулагдаhан ба эмхидхэгдэhэн манай ороной ажалшад үзэгдөө дуулдаагүй богонихон болзор соо арадай ажахые hэргээн бодхоожо, советскэ экономикын, техникын ба культурын бүхы hалбаринуудые урагшань дабшуулаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд советскэ арадай тэмсэлэй ба илалтануудай гайхамшагта дүнгүүдые согсоложо, манай ороной дам саашадаа дабшалгын программые тодорхойлоо. Съезд хадаа партиин эбдэршэгүй нэгэдэлые, нигта жагсаалые, парти арад хоёрой хоорондохи тон нигта нэгэдэлые, манай ороной арадуудые коммунизмын илалтада хүргэхын тулада партиин хэлбэришэгүй шиидэнги байhые элц тодоор дахинаа гэршэлэн харуулаа. КПСС-эй XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлэн, парти хадаа арадай ажахын ба культурын бүхы hалбаринуудта шэнэ дэбжэлтэ хангаа. Хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай бата бэхи холбоо барисаагай, манай ороной арадуудай хани барисаанай улам бэхижэжэ байhанай ашаар, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй хэлбэришэгүйгөөр бэхижэhэнэй ашаар СССР дотор социалистическэ экономикын туйлай ехэ амжалтанууд ба культурын hалбаран бадаралга туйлагдаа. Эдэ бүгэдэ хадаа олониитын творческо эдэбхидэ түшэглэдэг, бүхы советскэ обществоор дэмжэгдэдэг Коммунистическэ партиин зохёоhон политикын бодото дээрээ хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэhэнэй аша үрэ мүн.

Илагдашагүй бата бэхи ба творческо хүсэн түгэс Советскэ Союз коммунистическэ общество байгуулгын замаар урагшаа амжалтатайгаар дабшажа ябана.

IV. Коммунистическэ парти—коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша хүсэн мүн.

18. Арад ниитын вождь ба эмхидхэгшэ үүргээ Коммунистическэ партиин амжалтатайгаар дүүргэдэг ушар гэбэл, энэ хадаа үзэл сурталай бата нэгэдэлээр, ябуулгануудай ба журамай бата нэгэдэлээр эмхидэн жагсаhан нэгэн адли үзэл бодолтоной-коммунистнуудай дайшалхы союз мүн. Коммунистическэ партиин бүхы ажал-ябуулгань арадта, ажалшадай революционно эршэ зоригто гүн ехэ этигэлээр нэбтэрэнхэй байдаг. Ажабайдалай бүхы шухала баялигые бүридүүлэн байгуулдаг хүдэлмэришэд ба таряашад түүхые үнэхөөрөө зохёон байгуулагшад, мүн «арадта этигэдэг, арадай бодото творчествын булагай гүн худар ородог хүнүүд лэ илаха ба засагые барижа шадаха гэжэ» манай партии тоолодог (Ленин). Арадтай таhаршагүй холбоо барисаатай байдаг тулада—парти хүсэтэй, партиие тойрожо нигтаар эмхидэн жагсадаг тулада — арад хүсэтэй.

Манай партиин бүхы түүхэнь—бэелүүлэгдэжэ байгаа марксизм-ленинизм мүн. Коммунистическэ парти марксистско-ленинскэ теориие, объективнэ экономическа хуули ёhонуудые мэдэхэ эрдэм ухаае хүтэлбэри болгожо, обществын материальна ажабайдалай хүгжэлтын эрилтэнүүдые, арадай үндэhэн интересүүдые элирхэйлэн харуулдаг научна ба бодото дээрээ шалгаhан политика тодорхойлон зохёогоо, олониитын революционно эршэ

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ТАБИН ЖЭЛ

(1903—1953)

(Түгэсхэл)

зоригые, революционно творчествые бадаруулагша ба эмхидхэгшэнь болоо. СССР-тэхи социалистическэ байгуулалтын баян дүй дүршэл ба мүнөө сагай уласхоорондын сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дүй дүршэлые согсолон, И. В. Сталин марксистско-ленинскэ һургаалые түүхын шэнэ эрхэбайдалда таараха творческо ёһоор хүгжөөһэн ба революционно теориие хэдэ хэдэн шэнэ заабаринуудаар баяжуулһан байха юм.

19. Коммунистическэ байгуулалта бэелүүлхэ, олонациональна социалистическэ гүрэниие улам батадхаха, бүхы советскэ хүнүүдэй ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе таһалгаряагүй дээшэлүүлхэ тон шухала зорилгонуудые мүнөө Коммунистическэ парти шиидхэжэ байна.

Түгэс коммунистическэ общество байгуулхын тулада шухала бүхы юумэн манда бии. Манай оронойи байгаалиин баялигууд барагдашагүй ехэ. Хүсэн түгэлдэр социалистическэ индустритай, социалистическэ экономикын үндэһэ һууринь болоҗо бүхы талаараа хүгжэһэн хүндэ промышленностьтай байнабди. СССР-эй хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность городой болон деревниин ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангажа шадаха байна. Мүнөө сагай түрүү техникээр хангагдаһан манай совхозууд ба колхозууд хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые, ниитын малажалай ашаг шэмэ үгэлгые эршэмтэй түргэнөөр дээшэлүүлхэ арга боломжотой.

Гэхэ зуура, ажахын хойшолуулагдашагүй шухала зарим асуудалнууд манайда мүнөө хүрэтэр үшөө шиидхэгдээгүй байһаар, гээгдэнги предприятинууд, промышленностиин зарим һалбаринуудшье бии, зарим колхозууд ба хүдөө ажахы эрхилдэг бүхэли районууд эмхидхэл муутай байна. Партийна, советскэ, профсоюзна ба комсомольско организацинууд арадай ажахые улам саашадань хүгжөөхын түлөө, партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада промышленностиин ба хүдөө ажахын резервнүүдые, арга боломжонуудые ашаглахын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай творческо хүсые элсүүлэн гульдхаха ба эмхидхэхэ ёһотой.

20. Коммунистическэ парти ажалшадай улам ургажа байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангахын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр анхарал оролдолго гаргадаг. Советскэ хүнэй зол жаргалай тулада, бүхы советскэ арадай һалбаран мандахын тулада анхарал оролдолго гаргаха гээшэ манай партида дээдэ хуули мүн.

Социалистическэ экономикые хүгжөөлгөөр туйлагдаһан амжалтанууд советскэ арадай материальна ба культурна хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ ябадал хангаа. Энэ ушар национальна доходой таһалгаряагүй ургалтаһаа, ниитын хэрэглэлэй эд товарай үнэ сэнгүүдэй саг үргэлжэ химдаралгаһаа, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһэнэй, таряашадай олзо доходой урган дээшэлһэн ябадалһаа харагдана. Советскэ гүрэн гэр байрын барилгада, элүүрые сахилгада, арадай гэгээрэлдэ зорюулан мүнгэн зөөри һомололгоёо жэлһээ жэлдэ ехэ болгоно. Теэд эдэ бүгэдэ манай амжалтануудаараа һанаагаа амаржа болохо гэһэн удхатай бэшэ байна. Тиимэһээ, гэр байрануудые, һургуулинуудые, больницануудые эршэмтэй түргэнөөр барихын тулада, бүхы хэрэгэй эмхидхэлые һайжаруулхын тулада партиин зүгһөө улам ехэ хүсэлэлгэ гаргагдана.

Наукын, литературын, искусствын хүгжэхэ хэрэгтэ партиин зүгһөө саг үргэлжэ оролдолго гаргагдадагай ашаар, формоороо национальна ба удхаараа социалистическэ советскэ культурын һалбаран бадаралга хангагдаа. Манай ороной ажалшадай материальна ажана байдал ба культурна хэмжээень саашадаа таһалгаряагүй дээшэлүүлхэ ябадалые Коммунистическэ парти өөрынгөө эгээн шухала уялгада тоолоно.

21. Гадаадын политикын талаар абабал, партиин гол анхаралынь советскэ арадай амгалан тайбан ажалые хангалгада, эб найрамдал сахиха ба шэнэ дай үүдхүүлхэгүй ябадалда зорюулагдана. Эб найрамдалай политикые советскэ арадай ба эб найрамдал хүсэдэг бусад бүхы арадуудай тон шухала интересүүдтэ харюусадаг имагта зүб политика мүн гэжэ Коммунистическэ парти тоолоно.

Хоёр системын — социалистическэ ба капиталистическэ системын удаан саг соо зэргэлээд оршон байха ба амгалан ёһоор мүрысэхэ арга боломжо тухай ленинскэ заабариие манай парти өөрынгөө гадаадын бүхы политикада үндэһэ болгоно. Интервентнүүдэй гол хүсэнэй бута сохигдоһоной һүүлээр, Ленин иигэжэ заагаа һэн: «Бидэнтэй мүнөө худалдаа наймаанай харилсаа хэхэ баатай болоһон капиталистическэ гүрэнүүдтэй зэргэлээд оршон байха услови өөртөө дайшалан абаабди... Бидэнэр ами абаха һамбаатай болохоһоо гадна,—капиталистическэ гүрэнүүдэй дунда уласхоорондын харилсаатайгаар манай оршон байха гол хэрэг туйлагдаад, шэнэ үедэ орообди».

Советскэ Росситай худалдаа наймаа хэхэ ябадалые буржуазна хэдэ хэдэн оронуудай зүгһөө экономическа шухалада тоолодог болоһон тухай бүри тиихэ сагта Ленин иигэжэ хэлэһэн юм: «Буржуазна оронууд Росситай худалдаа наймаа хэхэ зэргэтэй болоно: элдэб янзын формотойгоор экономическа харилсаануудые хээгүй һаа, энэнэй урда тээхидэл адляар саашадаа һандаран унаха гэжэ тэдэнэр мэдэнэ; тэдэнэй бараг гэгшын илалтануудые туйлабашье һаань, бүхы дэлхэйн газетэнүүд ба телеграммануудаар дамжуулан заха үзүүргүй һайрхадагшье һаань, тэдэнэй экономико уруугаа орожол байна...»

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти Ленинэй эдэ заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэри болгоно.

Хоёр системын удаан саг соо зэргэлээд оршон байхыень, амгалан ёһоор мүрысэхыень хүсэнэбди, юундэб гэхэдэ ажахын социалистическэ системын булюу һайнда, социалистическэ байгуулалтын булюу һайнда батаар этигэдэгбди, өөһэдынгөө дотоодын хүсэндэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын бүхы лагериин таһалгаряагүй ургажа байгаа хүсэндэ батаар этигэдэгбди.

Гэхэ зуура, зүришэлдөөнүүдтэ нэрбэгдэн муудажа байгаа империализмын лагериин экономикодохи, тэрэшэлэн эб найрамдалтай байлгаһаа айха хүрэтэрөө, хоёр системын амгалан мүрысөөнһөө айха хүрэтэрөө, капиталистическэ системын саашадаа бэхи байлгада этигэлээ алдаха хүрэтэрөө доройтоһон, зонхилхы бүлэг нюурнуудай политикадахи тогтууригүй байдалай улам һүжэржэ байһые хараадаа абангүй байжа болохогүй. Социалистическэ ба демократическа лагериин экономикын эршэмтэй түргэнөөр ба хэлбэришэгүйгөөр ургажа байһые, мүн капиталистическэ лагерьтахи экономическа бэрхэшээлнүүдэй гүнзэгырһэн ба зүришэлдөөнүүдэй хурсадаһые мэдэрдэг европейскэ ба американска элитэ экономистнуудай зарим һанамжануудынь тус ушарые гэршэлнэ. Энэ оршон байдал дээрэһээ дулдыдан, империалистическэ хархис хүсэнүүдэй гаргадаг аашань һүжэрнэ, социалистическэ ба демократическа лагерьта эсэргүү империалистнуудай элдэб эсын провокацинууд, хорото хэрэгүүд ба һүйдхэлэй ябуулганууд улам шангадхагдана. Эдэ бүгэдэ хадаа манай Советскэ эхэ ороной обороные ёһотой һайнаар хангаха тухайда бүхы хэмжээнэй анхарал оролдолго гаргахые бүри шухала болгоно.

Гэхэтэй хамта эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэн түгэс лагериие улам бэхижүүлхэ, агууехэ хитад арадтай, арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшадтай советскэ арадай хани барисаае ба һаналаа нэгэдэлгые бүри ехээр батадхаха ябадал арюун нангин уялгамнай гэжэ парти тоолоно.

22. Манай парти орон соогоо гансал парти юм. Тус парти советскэ общество дотор гансааран хүтэлбэрилхы үүргэ бэелүүлдэг. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри хадаа советскэ байгуулалтын бата бэхи, хэлбэришэгүй байлгын ба манай арадай бүхы амжалтануудай шиидхэхы услови мүн. Гэхэтэй хамта, илангаяа капиталистическэ хүреэлэлгын оршон байдалда, манай партиин гансааран ударидан зонхилдог ушарынь ангиин дайсанай хорото аашанууд тушаа революционно ехэ һэрэмжэтэй байхые уялгална гэжэ һанаха хэрэгтэй.

Ленинэй нэгэтэбэшэ һануулан зааһанай ёһоор, зонхилхы партида элдэб карьеристнүүд халдан шургаха гэжэ оролдодог байна. Арадай дайсад, урбан хубилһан буржуазна этэгээдүүд, уласхоорондын империализмын агентнүүд мэхэ гохо гаргажа коммунистнуудай нэрэ доро далдалагдан, дайсан харша һүйдхэлэй ябуулга хэхын тула партиин зэргэдэ шурган орохые һэдэдэг байгаа, һэдэхэшье байха. Тиимэһээ, коммунистнуудай ба бүхы ажалшадай революционно һэрэмжые улам дээшэлүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шухала зорилго болоно.

23. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл соохи бүхы түүхэнь Ленинэй зохёоһон партийна хүтэлбэриин принципүүдэй ба партийна ажабайдалай ёһо гуримай тон шухала удхашанартайе харуулаа. Партийна байгуулалтын эдэ хуули ёһонуудые бодото дээрэнь заабол бэелүүлхэ, партийна хүтэлбэриин дээдэ принципые — коллективнээр хүтэлбэрилхэ ябадалые, партиин Уставай эрилтэнүүдые нарин шангаар сахиха ёһотой гэжэ парти һургана. Түүхэдэ тус тус нюурнуудай бэелүүлдэг үүргэ тухай асуудал буруугаар, марксистска бэшээр тайлбарилдаг ушарые, марксизм-ленинизмын уг удхада харша, тус тус нюурнуудта һүгэдэн шүтэдэг идеалистическэ теори пропагандалдаг ябадалые партиин пропагандистска хүдэлмэриин практикаһаа гаргажа хаяха шухала. Тус тус нюурнуудта һүгэдэн шүтэлгэ хадаа коллективнээр хүтэлбэрилхэ принциптэ зүришэдэг, партиин ба тэрэнэй хүтэлбэрилхы центрын үүргые багадхалгада, партийна олониитын ба советскэ арадай творческо эдэбхи хэшээлые доошонь оруулха ябадалда хүргэдэг байна, хүтэлбэрилхы органуудай ба хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай залан толгойлхо хүдэлмэриин ехэ удхашанарые марксистско-ленинскэ ёһоор ойлгохо ябадалһаа тад ондоо байна. Марксистско-ленинскэ теориин научна үндэһэ һууриие ба хүтэлбэрилхы кадрнуудай үргэн ехэ үүсхэлые түшэг болгодог Центральна Комитедэй коллективнэ дүй дүршэл, коллективнэ сэсэн ухаан хадаа партиие ба ороноо зүбөөр хүтэлбэрилхэ хэрэг, партиин зэргэнүүдэй бата нэгэдэл ба нигта эмхидэл хангадаг, манай орон дотор коммунистическэ байгуулалта амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга хангадаг гэжэ парти тоолоно.

Өөрыгөө шүүмжэлгэ, илангаяа дороһоо гараһан шүүмжэлэл хадаа парти доторой демократиие сахин дэлгэрүүлхэ ба дутуу дунданuудтай, таарахагүй үзэгдэлнүүдтэй тэмсэлые коллективнээр хүтэлбэрилдэг хүтэлбэри һайжаруулха хүсэтэ зэбсэг болоно. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые зоримгойгоор дэлгэрүүлэн, парти болбол коммунистнуудай, бүхы ажалшадай творческо эдэбхиие хүгжөөн бадаруулдаг, дутуу дундануудые ба бэрхэшээлнүүдые зайсуулха ябадалда тэдэнэй хүсэлэлгыень зорюулдаг, коммунистическэ байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ ниитэ дэбжэлтэ туйладаг байна.

24. Коммунистнуудые марксистско-ленинскэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ парти онсо анхарал хандуулдаг байха юм. Партиин гэшүүдэй ба кандидадуудай идейнэ болбосоролой таһалгаряагүйгөөр ургалга — ажабайдалай бүхы һалбаринуудта тэдэнэй бэелүүлдэг түрүү үүргые дээшэлүүлхэ, партийна олониитын эдэбхиие хүгжөөхэ шиидхэхы услови болоно.

Марксистско-ленинскэ теори шудалалгада ёһо тэдыгээр, догматическаар хандадаг ушарые манай партиин пропагандистска хүдэлмэриһөө зайсуулха ябадал мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болонхой. Марксистско-ленинскэ теори догма бэшэ, харин ажал хэрэгтэ хүтэлбэри болодог байһыень харагдаа абажа, парти хадаа марксизм-ленинизмын творческо ушар ёһо ойлгохыень, зарим найруулганууд ба цитатануудые сээжэлдэхэ бэшэ, харин хамагые илагша ба дэлхэйе шэнэдхэн хубилгагша Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай революционно һургаалай гол удхые үнэхөөр ойлгожо абахыень коммунистнуудһаа эринэ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин бүхы түүхэнь энээндэл бидэниие һургана.

Эдэ заабаринуудые мартажа, марксистско-ленинскэ теори тушаа хайша хэрэгээр хандаад байбал, жэжэ бүдүүлиг ябадалда, хүдэлмэридэхи перспективээ алдалгада зайлашагүй хүргэдэг юм. Хэгдэжэ байгаа практическа хэрэгүүдые партиин политическэ гол зорилгонуудтай, коммунизмын илалтын түлөө тэрэнэй тэмсэлтэй холбожо шадаагүй һаа, тиимэ жэжэлиг ба ахир гонтоошод практическа хүдэлмэридөөшье зайлашагүй таһалдал гаргадаг байха юм.

25. Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ социализмһаа коммунизмда удаа дараалан оролгын условидо угаа ехэ удхашанартай болоно. Хүнүүдэй ухаан бодолдо үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүд манай общество дотор үшөөл хүсэд усадхагдаагүй байһыень мартажа болохогүй. Тэрэшэлэн капиталистическэ хүреэлэлгын зүгһөө, буржуазна үлэгдэлнүүдтэй, тэрэ тоодо националистическэ үлэгдэлнүүдтэй хүнүүдэй зүгһөө харша үзэл бодолнууд, идейнүүд ба һаналнууд бидэндэ халдан орожо магадгүй. Коммунистическэ парти болбол олониитын дунда ябуулагдадаг политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха, коммунизмын агууехэ хэрэгэй илагдашагүйдэ этигэдэг байхаар, парти ба социалистическэ Эхэ ороондоо хизааргүй үнэн байхаар коммунистнуудые ба бүхы арадые хүмүүжүүлхэ хэрэгээ нилээд һайжаруулха зорилго табина.

Ажалшадые советскэ патриотизмын үзэл бодолтойгоор ба СССР-эй арадуудай бата хани барисаа мандуулха үзэл бодолтойгоор, пролетарска интернационализмын ба бүхы оронуудтахи ажалшадтай ахадүүгэй холбоо барисаа байгуулха үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ ябадалые парти өөрынгөө арюун нангин уялгада тоолоно. Буржуазна национализмын үзэгдэлнүүдтэ, һүнэн барагдажа байгаа буржуазна идеологидо эсэргүүгээр эрид шууд тэмсэхэ шухала.

26. Дотоодын политикын талаар абабал, советскэ хүнүүдэй саг үргэлжэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые этээн ехээр хангаха тухайда саашадаа эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргалгые парти өөрынгөө тон шухала зорилгонуудай нэгэндэ тоолоно. Арадай ажахын ургаһанай үндэһөөр социалистическэ обществын ажалша хүнүүдэй ажабайдалай хэмжээн хэлбэришэгүй дээшэлэн дэбжэхэ, мүн тэдэнэй материальна ба культурна эрилтэнүүд улам элбэг дэлбэгээр ба түгэс бүринөөр хангагдаха байна.

Гадаадын политикын талаар абабал, эб найрамдал сахин хамгаалха ба батадхаха политика, алишье талынгаа интересүүдые сахиха принциптэйгээр бүхы оронуудтай хани барисаатай байха ба харилсаа холбоо хүгжөөхэ политикая партимнай саашадаа сэхэ шууд бэелүүлхэ байна. Арадуудай хоорондо удаан сагай эб найрамдал бата бэхеэр байгуулхада, социалистическэ экономикые саашадань таһалгаряагүй хүгжөөхын тула, манай ороной ажалшадай зол жаргалта, баян дэлгэр байдал хангахын тула шухала услови бии болгогдоно.

27. Агууехэ Ленинэй табиһан бата үндэһэ һууритай манай Советскэ гүрэн коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэхи хүсэн түгэлдэр зэбсэг болонхой. Коммунистическэ парти болбол олонациональна Советскэ гүрэниие улам батадхаха, хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай союзые, арадуудай хани барисаае бэхижүүлхэ, манай орониие дайсадай агрессивнэ ябуулгануудһаа эдэбхитэйгээр хамгаалха обороноёо бүхы хэмжээгээр шангадхаха зорилго урдаа табина. Советскэ гүрэниие бэхижүүлгэ — манай ороной ажалшадай патриотическа үүргэ, интернациональна нангин уялга болоно.

• • •

Арад зонтоёо нигта нэгэдэл мандуулан, манай парти шэнэ илалтанууд тээшэ этигэлтэй найдамтайгаар дабшана. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй һаяхан июль соо болоошо Пленум манай Коммунистическэ партиин нэгэдэлэй эбдэршэгүй бата байһые, дотоодын ба гадаадын политикын талаар партиин урда табигдаһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ тэрэнэй дайшалхы бэлэн байһые шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа.

Ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын түгэс илалта тээшэ дабшая!

КПСС-эй ЦК-гэй Пропаганда ба агитациин таһаг
КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи
Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай Институт

Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегациин КОММЮНИКЕ

ПЕКИН, июлиин 27. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсэнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр иимэ коммюнике толилбо:

Корейскэ сагаар июлиин 27-ной үглөөнэй 10 часта Паньмыньчжоньдо (Корей) корейско-хитадай талын делегациин толгойлогшо генерал Нам Ир ба нүгөө талын делегациин толгойлогшо генерал-лейтенант Уильям К. Гаррисон Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ, мүн эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ нэмэлтэ болгогдоһон саг зуурын хэлсээндэ официальна гар табиба. Тус тус хэлэнүүд дээрэ найруулагдаһан хэлсээнэй экземплярнууд гар табигдахын тула корейскэ Арадай армиин верховно командалагша маршал Ким Ир Сендэ, Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-Хуэйдэ ба Нэгэдэмэл Нацануудай главнокомандалагша генерал Марк У. Кларкда эльгээгдэбэ.

Хоёр талын хоорондо баталагдаһан хэлсээнүүдтэй зохилдуулан, хоёр талын хиналта доро байгаа бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд, тэрэ тоодо газар дээрэхи, далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй бүхы частьнууд ба персонал хадаа хэлсээндэ хоёр талын делегацинуудай толгойлогшодой гар табиһанай һүүлээр 12 час болоод, тайлбарилан хэлэхэдэ, корейскэ сагаар июлиин 27-ной үдэшын 10 часһаа эхилээд дайнай бүхы ябуулгануудые бүрин зогсоохо байна.

Эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй бусад бүхы условинууд ба тэрээндэ хабсаргалтанууд, мүн эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ нэмэлтэ болгогдоһон саг зуурын хэлсээн буудалдаа зогсоогдоһонтой нэгэн доро хүсэндөө орохо юм.

Хоёр талын командалагшад хадаа эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй бүхы условинуудые тэдэнэй командовани доро байһан персоналай бүрин дүүргэлгэ хангаха зорилгоор өөһэдынгөө командовани доро байһан сэрэгэй хүсэнүүд тушаа шухала бүхы ябуулганууд ба хэмжээнүүдые абаха ёһотой гэжэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээн дотор тодорхойгоор хэлэгдэнэ.

Эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй статьянууд болон параграфууд хадаа хоёр талын хоорондо политическэ хэмжээндэ эбэй ёһоор шиидхэхэ тушаа зохихо хэлсээндэ дурсагдаһан условинуудаар гү, али хоёр талада таарамжатай заһабаринуудаар ба нэмэлтэнүүдээр тусхай һэлгэгдэхэ саг хүрэтэр хүсэндөө үлэхэ болоно.

Хамтын хүсэлэлгын ашаар, мүн бүхы дэлхэйн эб найрамдал хүсэгшэ арадуудай бата дэмжэлгые абажа, Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци өөрынгөө зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствын тогтоол

ПХЕНЬЯН, июлиин 27. (ТАСС). Эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ баталагдаһанай тэмдэг болгон, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын министрнүүдэй кабинет июлиин 28-най үдэрые хүдэлмэриин үдэр бэшэ гэжэ соносхохые ба бүхы орон дотор гүрэнэй туг мандуулхые тогтообо гэжэ пхеньянска радио дамжуулба.

Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ Кларк гар табяа

ЛОНДОН, июлиин 27. (ТАСС). Корейдэхи ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша генерал Кларк эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ гар табяа гэжэ лондонско радио мэдээсэбэ.

Эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ Ким Ир Сен гар табиба

ПХЕНЬЯН, июлиин 27. (ТАСС). Июлиин 27-ной үдэшын 10 часта Пхеньянда корейскэ Арадай армиин верховно командалагша маршал Ким Ир Сен Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй текстдэ гар табиба. Хэлсээндэ гар табиха үедэ КНДР-гэй Арадай Верховно Суглаанай Президиумэй түрүүлэгшэ Ким Ду Бон, партинуудай ба олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, министрнүүд, корейскэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаба.

Дайнай ябуулгануудые зогсоохо тухай маршал Ким Ир Сенэй ба генерал Пын Дэ-Хуэйн приказ

ПЕКИН, июлиин 27. (ТАСС). Июлиин 27-до, Паньмыньчжоньдо, корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудай зүгһөө генерал Нам Ир ба ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин зүгһөө генерал Гаррисон Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ, мүн тэрээнтэй холбоотой бусад документнүүдтэ гар табяа гэһэн мэдээсэлые Хитадай Арадай Республикын арадай центральна радиостанци мүнөөдэр дамжуулба.

Дайнай ябуулгануудые зогсоохо тухай корейскэ Арадай армида ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудта корейскэ Арадай армиин верховно командалагша маршал Ким Ир Сенэй ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудые командалагша генерал Пын Дэ-Хуэйн үгэһэн приказые радиостанци тэрэшэлэн дамжуулба.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Мүнөөдэр КИНОТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Золотой ключик» (12 ч.), «Егор Булычев и другие» I сери (14 ба 20 ч.), II сери (16 ба 22 ч.), «Жди меня» (18 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Первый старт» (11 ба 13 ч.), «Индийская гробница» I сери (15, 17 ба 21 ч.), II сери (19 ба 23 ч.).

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05, Для междугородных переговоров— 16.

Н—00589. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР